Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tényő Község Önkormányzata

Felülvizsgálat
2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)....3
Bevezetés....3
A település bemutatása....3
Értékeink, küldetésünk....11
Célok....11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)....13
1. Jogszabályi háttér bemutatása....13
2. Stratégiai környezet bemutatása....13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége....19
- első lakáshoz jutók támogatása....33
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység....41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége....58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége....65
Időseknek önkormányzatunk minden évben ősszel szervez idősek napját, amelyen különböző programokkal, előadásokkal kedveskedünk. Az idősek részére biztosítva van idősek nappali ellátása, ahol beszélgethetnek, találkozókat szervezhetnek a Nyugdíjas klubbal....71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége....72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása....77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága....79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)....80
1. A HEP IT részletei....80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése....80
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)....82
3. Megvalósítás....86
3.1 A megvalósítás előkészítése....86
3.2 A megvalósítás folyamata....86
3.3 Monitoring és visszacsatolás....89
3.4 Nyilvánosság....89
3.6 Érvényesülés, módosítás....90
4. Elfogadás módja és dátuma....91

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **többször módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Tényő Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

A Kisalföld délkeleti peremén húzódik a Sokorói-dombság néven ismert löszös, homokos talajú dombvidék, a Bakony legészakibb nyúlványa. A Ravazd-Csanaki és a Szemerei dombsorok közötti völgyben található Tényő, a tájegység egyik legszebb természeti környezetű községe. Tényő településszerkezete nem mutat semmiféle rendezettséget. Régebben a falu lakói elsősorban a dombsorok között húzódó kis völgyekbe építették házaikat. Ma jobbára a teknő alakú völgybe igyekeznek építkezni az emberek. A falu egyik része így teljesen új település, a község ősi magja viszont a népi építkezés megkapóan szép emlékeit őrizte meg. A községet Győrtől déli irányban 18 km-re találjuk meg a Tényői-völgyben, csodálatos természeti környezetben. A Győrből Pápára vezető 83-as számú főútról Győr-Ménfőcsanaknál leágazva, mellékútvonalon közelíthető meg.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története

Tényői tájház

Tényő már az Árpád-korban a Pannonhalmi Apátság birtokába tartozott, nevét legelőször egy királyi helyiség-összeírás alkalmával említik Soccoru, majd Sucro néven kb. az 1200-as években. III. Ince pápa 1216-os levelében ismét találkozhatunk vele Tenen néven. Albeus királyi jegyző összeírásában, amely 1240 körül keletkezett, a falu nevét Thuno alakban említi. Az okirat felsorolja a környező községeket és az itt élők foglalkoztatását. Ebből az írásból tudjuk, hogy a 13. században 25 ház volt itt kb. 150 lakossal. A faluban élők fuvarosok, kádárok, szőlősgazdák voltak.

Tényő a török dúlás következtében többször elpusztult, már az 1535. évi kapu-összeírásban sem szerepelt lakott helyként. 1714-ben a pannonhalmi apátság újra benépesítette az elpusztult települést, s az ideköltözőket adómentességgel, szabadsággal tette érdekeltté a letelepedésben. A kedvező körülmények között gyors virágzásnak indult a falu. Hamarosan szőlővel telepítik be a keleti dombokat.

1753-ban épült meg a település katolikus Sarlós Boldogasszony-temploma. A nehezebb körülmények ellenére a község a következő évtizedekben fejlődött, gyarapodott. Valószínűleg a 18. század végén épülhetett a község iskolája. Az 1848-as jobbágyfelszabadítást évekig tartó pereskedés követte, mert a tényőiek az apátsággal nem tudtak a földek és jogok meghatározásában dűlőre jutni.

A lakosság életében nagy fontosságú volt a szőlőtermesztés, amely igen magas színvonalat ért el. A Várhegyen termelt burgundi az a szőlőfajta, melyből a híres-neves tényői vörös készült. 1862-ben még szőlőkiállítás is volt a faluban, sőt az 1936-os párizsi világkiállításon aranyérmet nyert.

A fellendülés következtében Tényőhegy kivált a községből, hegyközségi jelleggel. A század végén a filoxéra azonban elpusztította a tőkéket. Az 1890-es években az egyre nehezedő életkörülmények miatt több mint száz férfi vándorolt ki Amerikába szerencsét próbálni. A Nagyatády-féle földreform során 42 házhelyet és 162 kataszrális hold földet osztottak ki a parasztoknak.

Pincesor a falu határában

1934-ben a kettészakadt község ismét egyesült, s ettől kezdve a falu neve hivatalosan is Tényő lett. A második világháborúban a községet a németek megszállták és itt raktárt és javítóműhelyt rendeztek be. Fegyveres összecsapásokra nem került sor, de annál több pusztítást okozott az átvonuló, illetve az itt állomásozó katonaság.

1945 után a megtermelt javaknak kb. a 2/3-át be kellett szolgáltatni. 1945. május 14-én a Földigénylő Bizottság megkezdte a földosztás megszervezését. A Pannonhalmi Főapátság hollómajori birtokának mintegy 640 kh. területe került felparcellázásra 325 földigénylő között. 1949 novemberében megindult a „kis tsz" létrehozása. 21 földhöz juttatott lépett be ebbe a csoportba. A gazdálkodási nehézségek és az 1956-os forradalomerős nyomására a tsz csoport feloszlott. 1959-ben alakult meg a „Szabad Föld" termelőszövetkezet. Az mezőgazdasági TSZ 1975-ben egyesült a sokorópátkai termelőszövettel. A létrejött közös termelőszövetkezet neve Sokoróaljai MGTSZ lett. A termelőszövetkezet az 1970-es évek végétől a mezőgazdasági termelés mellett növelte a melléküzemágakat (csiszolóüzem, ládagyár, lakatosüzem). A hibás gazdálkodás következtében a TSZ fokozatosan elszegényedett, korszerűtlenné vált, fizetésképtelenség fenyegette.

1977-től 1990-ig Sokorópátka és Tényő közös tanácsot alkotott, melynek a székhelye a községben volt annak minden előnye nélkül. 1990-ben a két falu gazdasági szétválása mellett döntöttek, melyet szeptember 30-án a közigazgatási követett.

Jelene:

1977. április 1-jén Tényő és Sokorópátka községi közös tanácsot alakított. E szervezeti egység **1990**-ig működött A Tényői Községi Közös Tanács székhelye Tényő volt. Ez idő alatt javultak a közlekedési viszonyok. Régi vágya valósult meg a falu lakosságának a Petőfi utca (Cina- horog) burkolásával, melyet követett a Radnóti, Rákóczi, Szabadság út és a Külső sor. A hírközlési kapcsolat javult, telefonközpont létesült. Valamennyi középületben korszerűsítették a fűtést, a vízmű beruházás is ebben az időszakban valósult meg. Rendőr körzeti megbízott iroda épült, az iskolát két tanteremmel bővítették. Menzát és általános iskolai napközis ellátást biztosítottak a tanulóknak, és tájházat rendeztek be. Megalapították az ország első falusi újságját, a *Sokoróaljai Kisbírót*. Megszervezték az idősek napközi otthoni ellátását és szociális étkeztetését. Az építeni szándékozóknak lakótelket biztosítottak kedvező áron.

2011-2012. évben felépült az új kultúrház, mely azóta Szent István Közösségi Térként, színes, színvonalas programokat biztosítva a lakosság számára, kiválóan működik. 2012-2013-ban a szennyvíz beruházás elkészült, számos középület megújult, mely folyamat jelenleg is tart. Új bölcsőde, turisztikai rendezvényközpont és új sportöltöző létesült az utóbbi években.

2014. évben megalakult a Helyi Értéktár Bizottsága, tényői tájház és az atombunker vármegyei érték lett.

Népi kultúra:

Népszokások:

- húsvét hétfői locsolás,
- a májusfa állítás,

Népmonda:

- örös barátok mondája
- Árpád kút mondája

Népi ételek:

- csiripiszli,
- keletlen

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2018	1 659	bázis év
2019	1 641	98,92%
2020	1 691	103,05%
2021	1 752	103,61%
2022	1 739	99,26%
2023	1 741	100,12%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

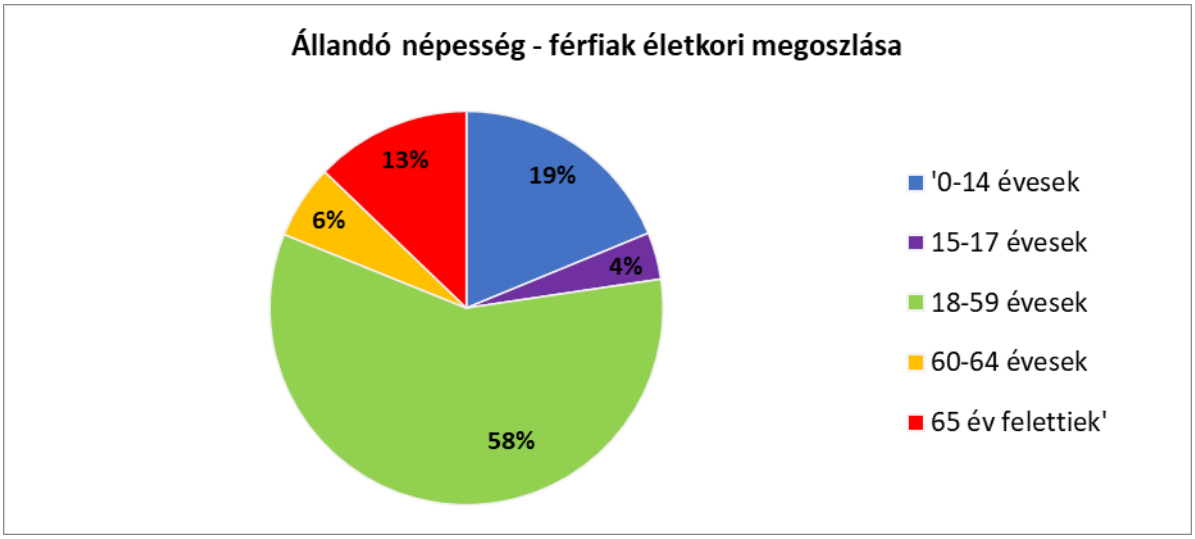

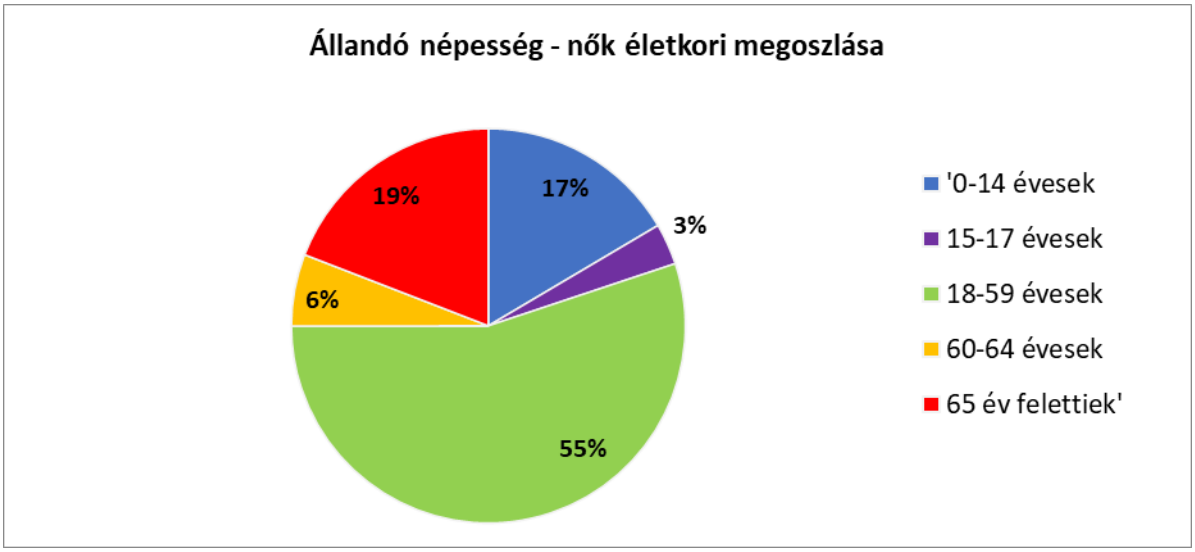
A fenti adatokból megállapítható, hogy Tényő község lakónépessége növekszik, azonban 2019. évben enyhe csökkenés volt tapasztalható. Továbbra is fontos feladatot állít a vezetése elé, hogy a lakosságszám növekedése ellenére milyen módon kerülhet megőrzésre Tényő falusias jellege.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	905	915	1820	49,73 %	50,27 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			70	3,85%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	170	151	321	9,34%	8,30%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	35	31	66	1,92%	1,70%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	529	504	1033	29,07 %	27,69 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	55	54	109	3,02%	2,97%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	116	175	291	6,37%	9,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

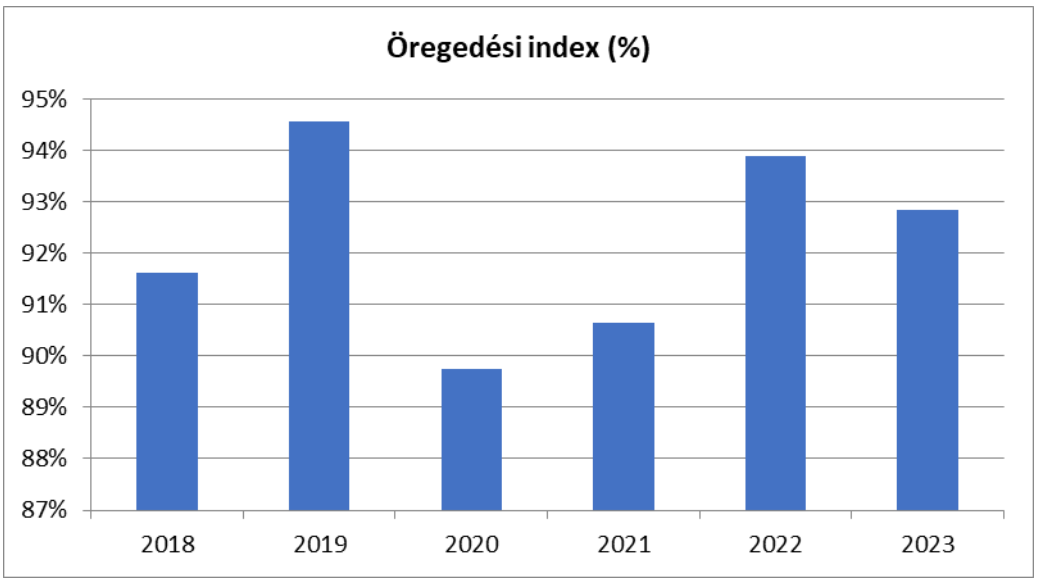
A 2. számú táblázat a 2021. év december 31-i állandó népesség adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból megállapítható, hogy szinte megegyező a korosztályok tekintetében a nők és a férfiak aránya. A 65 év felettiek aránya az állandó népesség 15,99 %-át teszik ki. Ezen korcsoporton belül a 65 év feletti nők aránya több mint 3 %-kal magasabb a férfiakénál, mutatva azt, hogy a férfiak halálozási rátája magasabb.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2018	273	298	91,61%
2019	278	294	94,56%
2020	280	312	89,74%
2021	291	321	90,65%
2022	292	311	93,89%
2023	298	321	92,83%

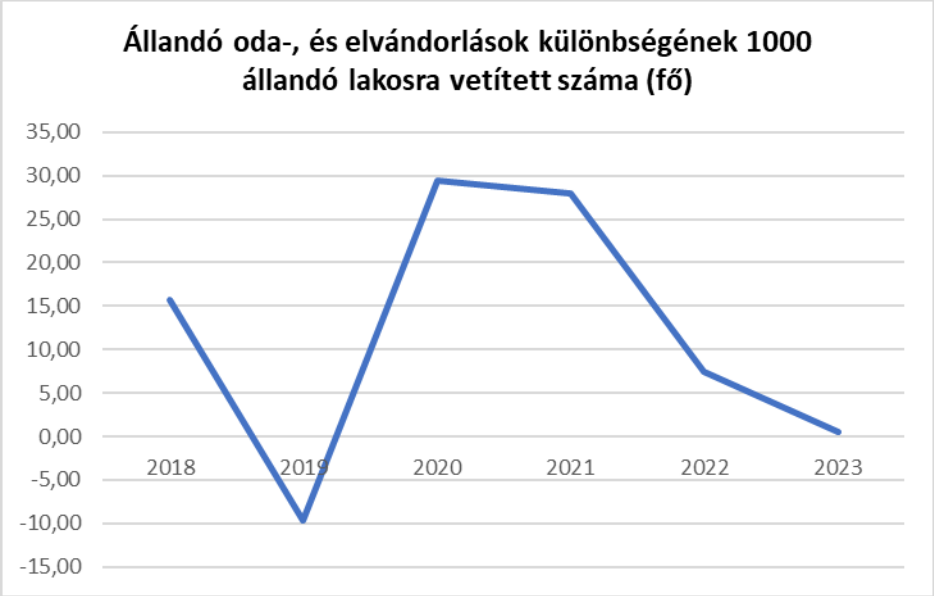
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Ha ez 100%-nál alacsonyabb, akkor a társadalom demográfiai utánpótlása biztosított. A 100%-nál magasabb érték azonban azt jelzi, hogy középtávon kevesebben fognak belépni az aktív korosztályba, mint amennyien az elmúlt években kiléptek onnan. A táblázat adataiból megállapítható, hogy Tényő lakossága nincs elöregedőben.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2018	15,75
2019	-9,70
2020	29,41
2021	27,88
2022	7,45
2023	0,57

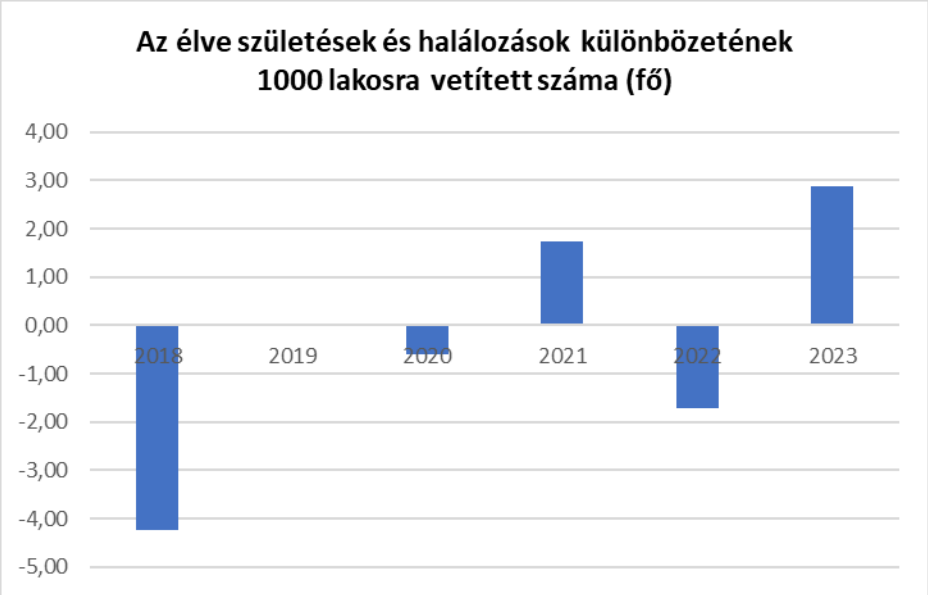
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlási különbözet a mutatója egy adott közigazgatási egység esetében az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is. Egy adott földrajzi terület népességvonzó hatását, illetve annak hiányát fejezi ki.
Örvendetes, hogy 2019-et kivéve pozitív az elvándorlások egyenlege.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2018	-4,24
2019	0,00
2020	-0,60
2021	1,74
2022	-1,72
2023	2,87

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. A statisztikai alapinformációk alapján Tényő a természetes szaporodás a vizsgált időszakban inkább negatív, ami a lakosság elöregedését mutatja.

Értékeink, küldetésünk

A HEP a Korm. rend. 1. § (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.

Célunk, hogy Tényő olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen és közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tényő Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Cél a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Cél továbbá:
- a társadalmi bizalom növekedése,
- a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes emberek, felelős állampolgárok egymás iránti szolidaritásának erősítése
- a család és a fiatalabb nemzedékek társadalmi szerepének megerősítése, elsősorban hátrányos helyzetű emberek körében

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a községben élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Tényő Község Önkormányzatának alapvető célja, hogy olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terve tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is

lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.)

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.]

2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

Tízéves időtávra a diagnózis alapú felzárkózás célkitűzéseinek, valamint a beavatkozás irányainak meghatározását célozza Magyarország szegregációval érintett települései tekintetében az Új Roma Stratégia (2019-2030). A stratégia a romákat érintő kulcsproblémákra reagál, újfajta, diagnózis alapú megközelítést alkalmazva. Lényege a célzott segítség és beavatkozás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejlesztési eszközöket a helyben felmért problémákhoz, szükségletekhez kell igazítani. A megközelítés hatékony beavatkozást és forrásfelhasználást tesz lehetővé az érintett területeken.

A szegény családban élő gyermekek helyzetének javítását és a gyermekek esélyteremtését célzó, 25 évre szóló, „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia célja, hogy egy generáció alatt jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységének arányát, felszámolja a gyermekek társadalmi kirekesztődése és tartós rászorultsága szélsőséges formáit, és átalakítsa azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és a társadalmi kirekesztődést. Ezek eléréséhez szükséges a szülők foglalkoztatásának segítése, jobb, egyenlőbb feltételek biztosítása a gyermeki készségek és képességek kibontására, továbbá a társadalmi különállás csökkentése; a gyermekek és családjaik számára nyújtott személyes szociális szolgálatok és ellátások színvonalának javítása; az egészségesebb gyermekkor biztosítása; valamint a lakáskörülmények és a lakhatás biztonságának javítása. Horizontális, minden funkcionális területet átmetsző cél az etnikai, területi egyenlőtlenségek és társadalmi különállás csökkentése. A Legyen jobb a gyermekeknek! Stratégia végrehajtását szolgáló hároméves intézkedési tervek 2011 óta a felzárkózási stratégia intézkedési tervei részét képezik.

A Telepszerű lakhatás kezelésére vonatkozó stratégia célja az emberi lakhatásra gyakran alig alkalmas telepek felszámolása, esetenként – az egyedi körülmények messzemenő figyelembevételével – a telepek rehabilitációja, település szövetbe való kapcsolása, az ehhez szükséges szakpolitikai irányok és tartalmak megalapozása. A stratégia fő célja, hogy a telepek és leromló településrészek, települések – összefoglalóan a lakhatási marginalizáció és annak térbeni koncentrációja – újratermelődését megakadályozó, a szegregálódási, leszakadási folyamatokat megállító és a kialakult telepi élethelyzetek felszámolását szolgáló eszköztárat mutasson be és intézményesítsen annak érdekében, hogy a telepszerű lakhatási formát hosszú távon megszüntesse.

A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A stratégia, mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni. A stratégia, mint alapdokumentum meghatározza a fejlesztés fő irányait; megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – cselekvési tervek készülnek, amelyek konkrét feladatokat határoznak meg az érintett ágazati miniszterek részére. A stratéga javaslatot tesz továbbá az ifjúság élethelyzetét meghatározó jogszabályi környezet áttekintésére, felülvizsgálatára. A NIS végrehajtása jelenleg a 2012-2013. évekre vonatkozó cselekvési tervben foglalt 30 intézkedés által kijelölt keretek között zajlik.

A nők és a férfiak társadalmi esélyegyenlőségének, az egyenlő arányú hozzáférésnek, valamint az egyenlő bánásmód megteremtésének korszerű, állami stratégiáját szolgálja a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021). Célja, hogy előmozdítsa a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósulását, az állami közpolitikába és intézmények működésébe integrálva.

A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker – és egyben a legnagyobb kihívás is. E kihívásra reagálva Magyarországon is szükséges volt az időspolitika kialakítása, az Idősügyi Nemzeti Stratégia elkészítése, melynek hosszú távú célkitűzései – tekintettel arra, hogy igen sokrétű és átfogó változásokra van szükség – 2034-ig kerültek megfogalmazásra. A célkitűzés megvalósításához rendelkezésre álló időkeretet két ütemtervre bontották, ahol az I. ütemterv 2010-2022-ig, a II. ütemterv pedig 2023-2034-ig tervezhető úgy, hogy több, párhuzamosan folyó cselekvési tervvel valósuljon meg a szükséges fejlesztés.

Az Országos Fogyatékosügyi Program, mint a fogyatékos emberek életkörülményeinek javítását, társadalmi befogadását és esélyegyenlőségük biztosítását célul kitűző stratégia a 2015-2025. közötti időszakra határozza meg az állam és intézményrendszerének feladatait a területen. A programhoz középtávú intézkedési tervek tartoznak, melyek 3-4 éves időszakokban fogalmazzák meg a célok elérése érdekében szükséges lépéseket és rendelnek azokhoz határidőket, erőforrásokat. Az első ilyen középtávú intézkedési terv a 2015-2018. közötti időszakra határozta meg a teendőket, 2019-2022. között pedig egy újabb cselekvési terv volt hivatott irányt mutatni a szakmapolitika és a kormányzat számára.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési rendelet-tervezet:
Az Áht. 24. § (3) bekezdése alapján a jegyző által az Áht. 24. § (2) bekezdés szerint előkészített költségvetési rendelettervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek. A költségvetési rendelettervezet képviselő-testületnek való benyújtása nem előzheti meg a központi költségvetésről szóló törvény Országgyűlés általi elfogadását.
.

Gazdasági program:
A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés-támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.

Szociális szolgáltatástervezési koncepció:
a szociális szolgáltatások iránti igényeket számba veszi, a jogszabályokban meghatározott ellátási kötelezettségek teljesítését folyamatosan vizsgálja, a kötelezettségek végrehajtási ütemtervét meghatározza, a szolgáltatások működtetésével, fejlesztésével, továbbá az együttműködés

kereteivel kapcsolatos kérdéseket tisztázza, és a helyi szükségletek figyelembevételével az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó ellátási formákat, szolgáltatásokat létrehozza.

Településfejlesztési stratégia:
A településfejlesztés a település társadalmi és gazdasági erőforrásainak, környezeti minőségének, műszaki, anyagi és humán ellátásának olyan fejlesztése, amely a fenntartható fejlődés érdekében megteremti a település lakossága számára az életszínvonal növekedésének, az életminőség javulásának egyensúlyi feltételeit.

Településrendezési terv :
Az ország, illetve egyes térségek nagytávlatú műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a területfelhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét.

Településszerkezeti terv:
A településrendezési terv azon eleme, amely a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket megállapító építési előírásokat térképen, rajzos formában ábrázolja. A szabályozási terv jogszabály (rendelettel fogadja el a települési önkormányzat képviselő-testülete), rendelkezései mindenkire kötelezőek. A szabályozási tervnek a jóváhagyott településszerkezeti tervvel összhangban kell állnia, eltérés esetén a településszerkezeti tervet előzetesen módosítani kell.

Településfejlesztési koncepció:
A településrendezési tervet megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyott dokumentum.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A közfeladat ellátási rendszer folyamatban lévő átalakítása az önkormányzati rendszert is érintette és érinti. Önkormányzati szinten fel kellett készülni arra, hogy a járások megalakulása, az oktatás állami fenntartásba kerülése az önkormányzati vagyonkört is érintheti.
2013. január 1-jével a változások megkezdődtek:
- az oktatás, az oktatási épületek fenntartásával együtt állami kézbe került,
- a hatósági igazgatási feladatok 40 %-ának állam által történő átvállalásával megkezdték munkájukat a járások.

Az állami támogatások, feladat finanszírozás:
Az utóbbi időkben bevezetett gazdasági intézkedések, a központi költségvetési támogatások csökkentése, egyes támogatások megvonása következtében a rendelkezésre álló forrásokból csak részlegesen lehetett a feladatok teljesítését megvalósítani.
A megváltozott gazdasági helyzetben a vagyongazdálkodás új hangsúlyt kap, egyik meghatározó feladata lehet a kiesett támogatások pótlása, a gazdálkodás átalakításával, új források lehetőségeinek feltárásával.
2013. január 1-től bevezetésre került sokat emlegetett „feladatfinanszírozási rendszer" a finanszírozási forrásokat a végrehajtandó feladatokhoz köti, ami a vagyongazdálkodás közép és hosszú távú elképzeléseinek, céljainak meghatározásánál már figyelembevételre került. A jövőbeni – hatósági ügyintézés terén várható és egyéb, közigazgatást érintő - feladatok jelenleg még nem teljes mértékben ismertek, ami egy kicsit rontja a vagyongazdálkodás közép és hosszú távú elképzeléseinek, céljainak megalapozottságát.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a társszervek, intézmények adatszolgáltatásait, az ágazati beszámolók megállapításait, továbbá a szakemberek tapasztalatait.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységet az Európai Unió valamennyi tagállamában egységes mutatószámrendszer alapján számolják. Fő indikátora a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség aránya nevű mutató, amely együttesen vizsgálja a jövedelmet, az anyagi nélkülözést, valamint a munkaerőpiaci kirekesztődést.
Ezek alapján az összetett mutató három részindikátort foglal magában:
1. relatív jövedelmi szegénység (olyan háztartásban élők aránya, ahol a nettó jövedelem nem éri el a medián jövedelem 60%-át),
2. súlyos anyagi depriváció (olyan személyek aránya, akik meghatározott kilenc fogyasztási tétel közül legalább négyről anyagi okok miatt lemondani kényszerülnek),
3. nagyon alacsony munkaintenzitás (olyan háztartásban élők aránya, amelyekben a munkaképes korú /18–59 éves/ háztartástagok a lehetséges munkaidejüknek csak kevesebb, mint ötödét töltik munkavégzéssel).

Szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettnek azokat tekintjük, akik a három dimenzió közül legalább egyben érintettek.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek többségét érinti a relatív jövedelmi szegénység, másodsorban a súlyos anyagi depriváció, harmadik csoport nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban él. Szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális, társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából. Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerővel kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Tehát a definiálás alapján kijelenthetjük, hogy a magyarországi romák jelentős része ebbe a csoportba sorolható.

Tényő nem minősül a mélyszegénység szempontjából hátrányos helyzetű településnek, ez azonban nem jelenti azt, hogy a szegénység a településen egyáltalán nincs jelen. Pontos adat nem áll rendelkezésre arról, hogy hány fő tartozhat ebbe a célcsoportba.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.
Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák,

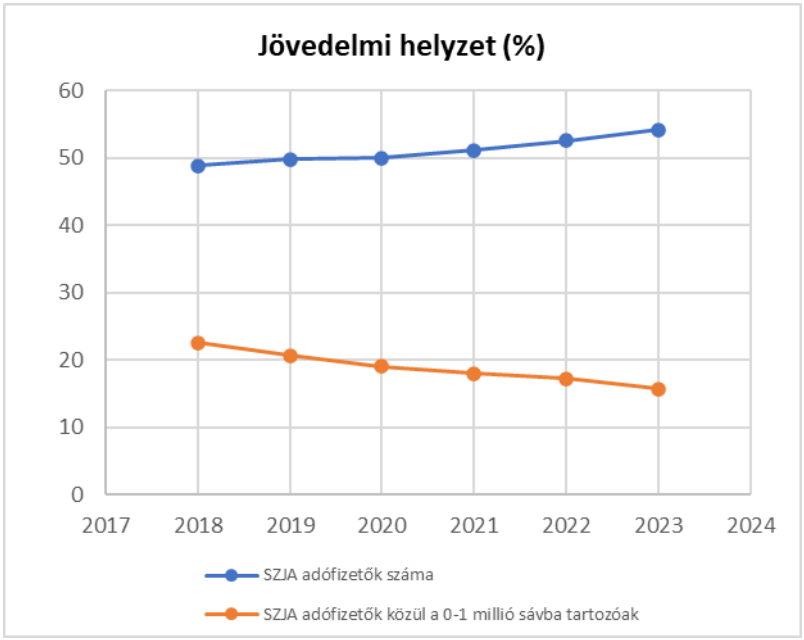
a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

A jövedelem és a vagyon fogalmát az Szt. 4. §-a, valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4.§-a határozza meg. Ebben a témakörben konkrét, és részletes statisztikai információkat, csak a 2011. népszámlálás adatai szolgáltatnak.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	48,84	22,59
2019	49,74	20,70
2020	49,94	19,04
2021	51,10	17,96
2022	52,57	17,27
2023	54,16	15,68

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A háztartások jövedelmének három fő összetevője a munkavégzésből származó, a társadalmi és az egyéb jövedelem. A 3.1. számú táblázat alapján jól látható, hogy folyamatos a jövedelemszerkezet romlása, valamint csökken a munkavégzésből származó jövedelem aránya. 2017. évhez viszonyítva az SZJA adófizetők száma egyre növekszik. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma a 2018. évi 22,59 %-ról 2023-ra 15,68 %-ra csökkent.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

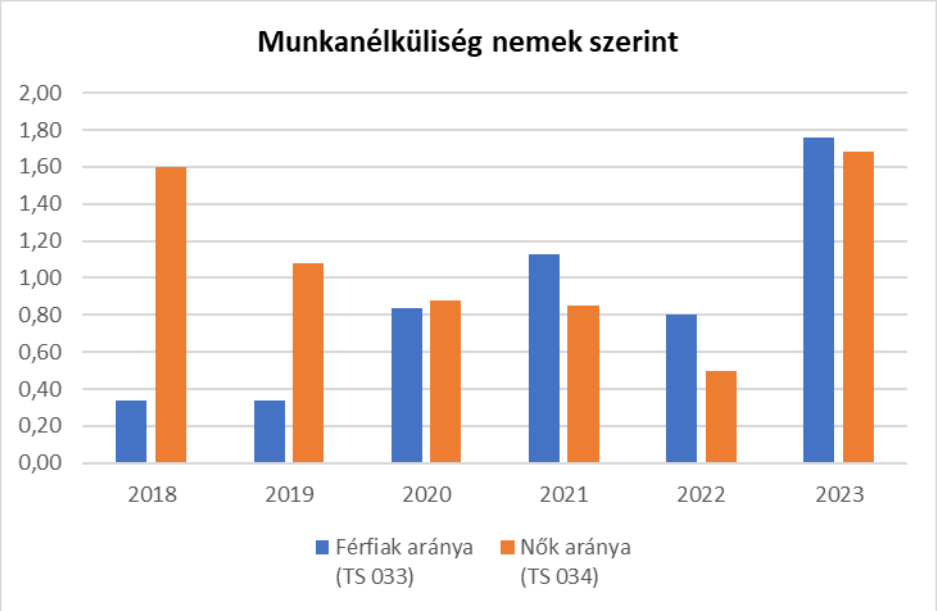
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2018	0,34	1,60	0,97%
2019	0,34	1,08	0,71%
2020	0,84	0,88	0,86%
2021	1,13	0,85	0,99%
2022	0,80	0,50	0,65%
2023	1,76	1,68	1,72%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

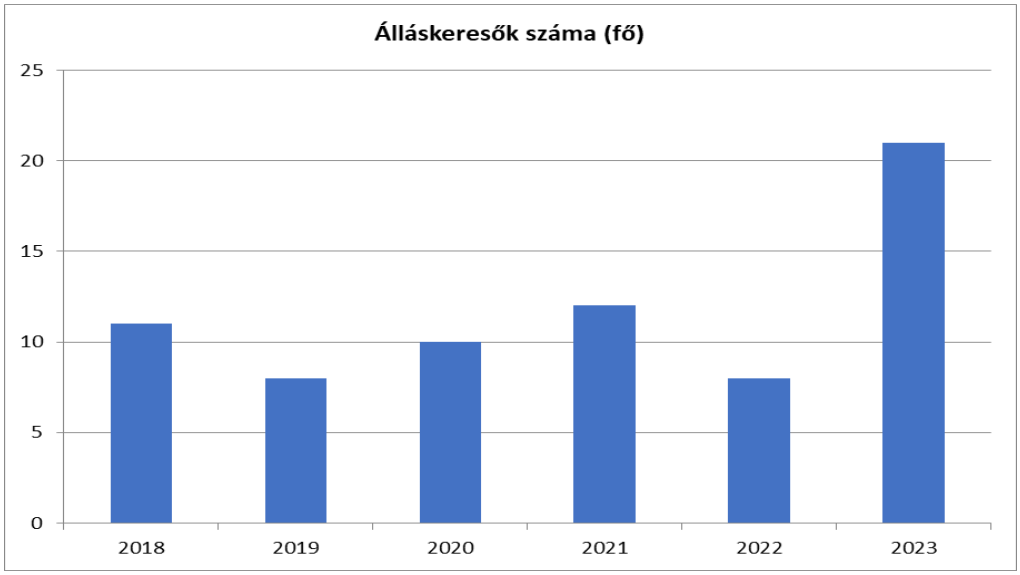
A nyilvántartott álláskeresők száma 2018-ban a 15-64 év közötti állandó népesség 0,97% -át tette ki, 2023-ben pedig 1,72 %-át.

A 3.2.1. számú táblázat és a grafikon adatai alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között az utóbbi években a férfiak vannak többségben, de mivel nagyon csekély a nyilvántartott álláskeresők száma, tendencia nem állapítható meg.
Tényként rögzíthetjük, hogy a térség, így Tényő munkavállalói közül is sokan jutnak álláslehetőséghez Győrben, Ausztriában és Szlovákiában is, ami hatást gyakorol a munkaerő-piaci mutatókra is.
Az Európa 2020 stratégia öt célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítása. A célkitűzés szerint az EU átlagában az oktatást-képzést középfokú végzettség, szakképzettség nélkül elhagyó 18-24 évesek arányát a korosztály 10%-a alá kell csökkenteni. Az alacsony tanulói teljesítmény és a végzettség nélküli iskolaelhagyás jelensége szoros összefüggést mutat a gyermekek társadalmi helyzetével (minél szegényebb egy gyermek, annál kisebb eséllyel tudja befejezni az iskolai tanulmányait), illetve ezen keresztül a területi jellemzőkkel.
Elsősorban a roma népesség köréből kerülnek ki a jelentős iskolai, képzettségi hátrányokkal jellemezhető társadalmi csoportok. Az iskolai végzettség nélküli iskolaelhagyás fokozottan érinti a roma népességet, de ezen belül is különösen súlyos hátrányaik vannak a roma lányoknak.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
	Fő összesen	**11**	**8**	**10**	**12**	**8**	**21**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	8,33%	12,50%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%	4,76%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	2,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	12,50%	20,00%	0,00%	0,00%	4,76%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	1,00
	%	9,09%	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	4,76%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00
	%	18,18%	12,50%	10,00%	8,33%	0,00%	9,52%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	1,00	1,00	2,00	0,00	3,00
	%	9,09%	12,50%	10,00%	16,67%	0,00%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	4,00
	%	9,09%	12,50%	10,00%	8,33%	12,50%	19,05%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	18,18%	0,00%	0,00%	8,33%	12,50%	4,76%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00
	%	9,09%	12,50%	10,00%	0,00%	0,00%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	3,00	4,00	3,00	5,00	5,00
	%	27,27%	37,50%	40,00%	25,00%	62,50%	23,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

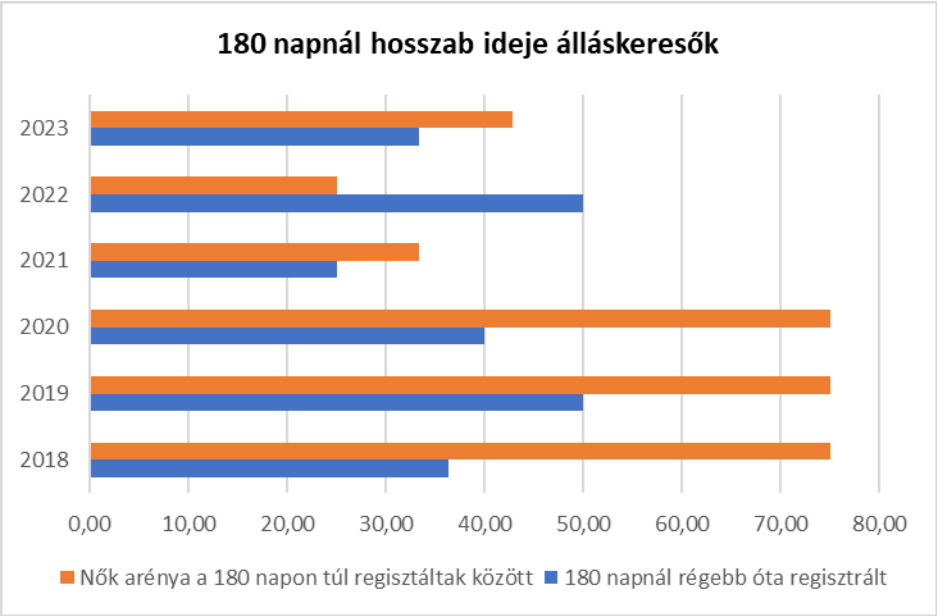

A fenti adathalmaz elemzésének eredménye: 2018-es év adataihoz viszonyítva a regisztrált álláskeresők száma növekedő tendenciát mutat. A 2022-es év adatait nézve elmondhatjuk, hogy a korcsoport szerinti megosztás alapján a munkanélküliség a 61 éves, vagy afeletti személyek között a legnagyobb, de ez csupán 5 főt jelent.
Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	%
2018	36,36	75,00
2019	50,00	75,00
2020	40,00	75,00
2021	25,00	33,33
2022	50,00	25,00
2023	33,33	42,86

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

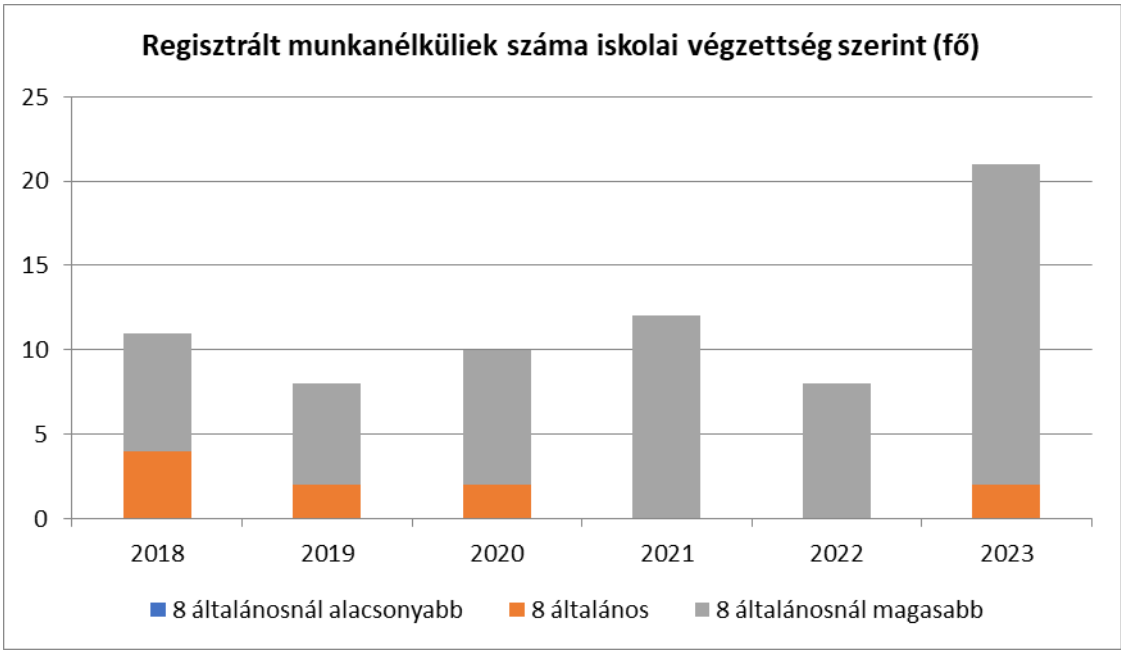
Fontos feladat a fiatalok életpálya-tervezését segítő helyi szolgáltatások nyújtása, munkaszerzési ismeretek bővítése, helyi lehetőségeket, értékeket, adottságokat feltáró, erre épülő gazdasági együttműködéseket generáló tevékenységek szervezése, a helyi gazdaságba való bekapcsolódást lehetővé tevő ismeretátadás.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	11	0	0,00%	4	36,36%	7	63,64%
2019	8	0	0,00%	2	25,00%	6	75,00%
2020	10	0	0,00%	2	20,00%	8	80,00%
2021	12	0	0,00%	0	0,00%	12	100,00%
2022	8	0	0,00%	0	0,00%	8	100,00%
2023	21	0	0,00%	2	9,52%	19	90,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

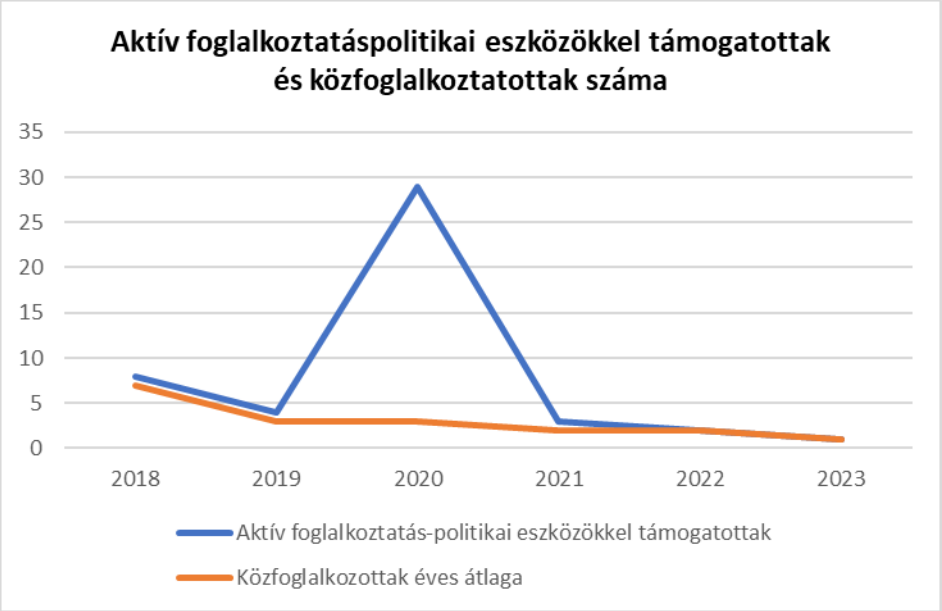

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben. Összességében elmondható, hogy foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek és az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalakoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2018	8	7
2019	4	3
2020	29	3
2021	3	2
2022	2	2
2023	1	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresők – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak. A közfoglalkoztatási támogatások típusai:
– rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
– hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
– országos közfoglalkoztatási program támogatása
– start munkaprogram támogatása
– közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
– vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás
A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékterhek. Az önkormányzat is tevékenyen részt vesz a közfoglalkoztatás szervezésében. A közterületen dolgozók szakmai irányítását az Önkormányzat látja el.

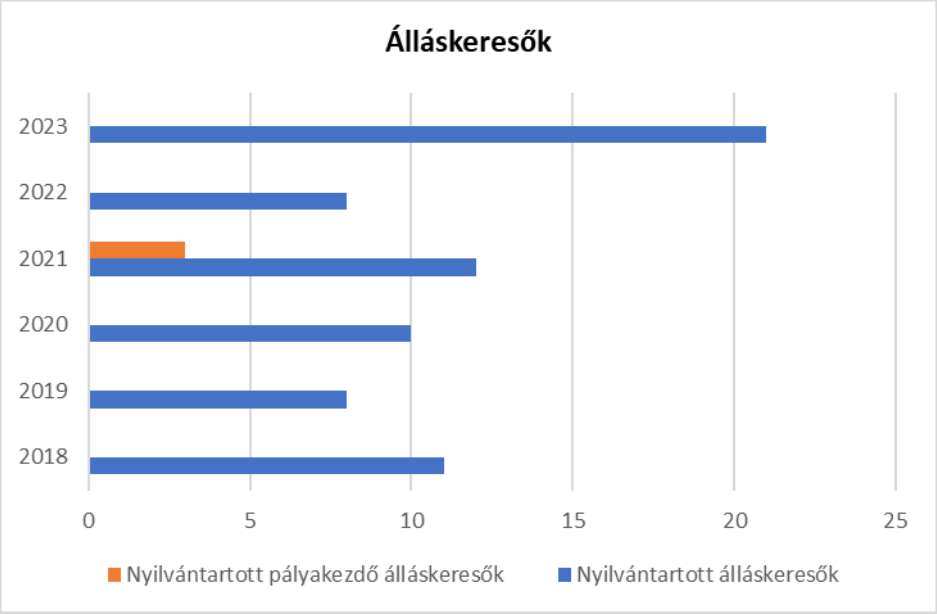
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Könnyen elérhetőek a környező települések, továbbá Győr. Ennek köszönhetően megoldott a munkába járás azoknak is, akik közvetlenül a településen nem találnak megfelelő munkalehetőséget. Nincs tudomás arról, hogy a vállalkozások milyen arányban vesznek részt a foglalkoztatási programokban, mivel ezen terület vonatkozásában az önkormányzatot a vállalkozások nem keresték meg.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2018	11	0
2019	8	0
2020	10	0
2021	12	3
2022	8	0
2023	21	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a pályaválasztással kapcsolatos tájékoztatásra osztályfőnöki órákon kerül sor az iskolában. Nincs pályakezdő álláskereső településünkön a vizsgált időszakban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Lehetőségeikhez mérten valamennyien pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzések és foglalkoztatás bővítését.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy dolgoznak-e az önkormányzati saját fenntartású intézményekben a célcsoportba tartozó személyek. Ennek oka az, hogy romának azt a személyt tekintjük, aki annak vallja magát, s ezzel kapcsolatos felmérésről tudomásunk nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóságának bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. Az Ebktv, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás. A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport. A foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetésről jelzéseket nem kaptunk, ezért arról információval nem rendelkezünk. Az önkormányzat a foglalkoztatás során nem tesz különbséget sem nemi, faji, vagy etnikai hovatartozás, sem egyéb szempontjából a munkavállalók között.

i.) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

A digitális írástudás napjainkban elvárt készségrendszer. A digitális átmenet, a digitális technológiai alkalmazások, az automatizáció, a robottechnológiák, a mesterséges intelligencia az élet szinte minden területére kihatnak és alapjaiban alakítják át a gazdaságot, a munkaerőpiacot és az emberek életkörülményeit. A digitális gazdaságban jelentősen átalakul az egyes foglalkozások, illetve készségek iránti kereslet. A digitális kompetencia, a digitális technológiában jártas munkaerő elérhetősége a jövő munkaerőpiacán egyre inkább meghatározó tényező lesz. A digitális átalakulás komoly kihívást jelent. Ahhoz, hogy valaki sikeresen érvényesüljön a társadalmi életben és megfeleljen a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítania a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, az egyének digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás

átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli. A Kormány 2016-ban elindította a Digitális Jólét Programot, s annak bővítéseként elfogadta a Digitális Jólét Program 2.0, amely előírja a „digitális képességek értékelésére alkalmas digitális kompetencia keretrendszer" és a digitális kompetenciák fejlesztését.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

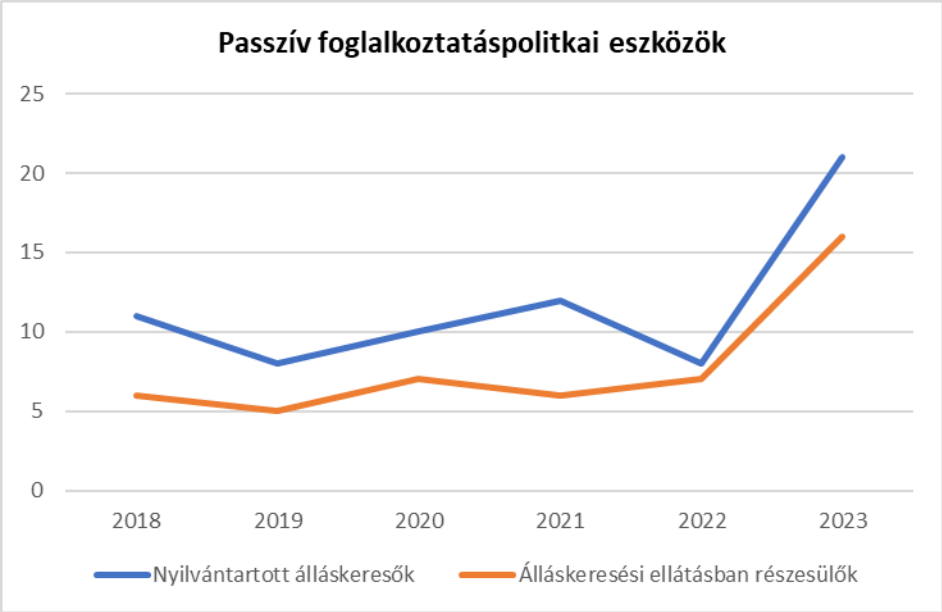
A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások helyi szabályairól szóló önkormányzati rendeletébe épített be:
Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Az önkormányzat rendeletében a bérpótló juttatásra való jogosultság egyéb feltételeként írja elő, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse.
Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte. A rendszeres szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a bérpótló juttatás csak 80%-ban. Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központtal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az álláskereső részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély jár. Az álláskeresési járadék összege maximum napi bruttó 9 693,33 Ft. Ha nem vagy adókedvezményre jogosult, ebből még 15% személyi jövedelemadót (SZJA) és 10% nyugdíjjárulékot vonnak le. Legfeljebb 90 napig kapható és a területileg illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán igényelhető.

Településünkön a segélyek célzottak és általában természetbeni juttatásként kerülnek megállapításra.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	11	1,01%	6	54,55%
2019	8	0,75%	5	62,50%
2020	10	0,91%	7	70,00%
2021	12	1,05%	6	50,00%
2022	8	0,70%	7	87,50%
2023	21	1,87%	16	76,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2018-ban 11 fő, 2023-ban 21 fő részesült álláskeresési ellátásban. 2018 és 2023 között a létszám különbözet nem jelentős, a 2023. év kiugró az addigi értékek ismeretében.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	**Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 048)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma** (TS 054)		**Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 049)	
	Fő	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**
2018	0	0,00%	0	1,18%	6	54,55%
2019	0	0,00%	0	1,00%	5	62,50%
2020	0	0,00%	0	0,00%	7	70,00%
2021	0	0,00%	0	0,00%	6	50,00%
2022	0	0,00%	0	0,00%	7	87,50%
2023	0	0,00%	0	0,00%	16	76,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban a szociális támogatásban részesülők száma, valamint a foglalkozást helyettesítő támogatásban részesítettek számában nem történt számottevő változás.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2018	3
2019	2
2020	2
2021	2
2022	1
2023	0

Forrás: TeIR, KSH

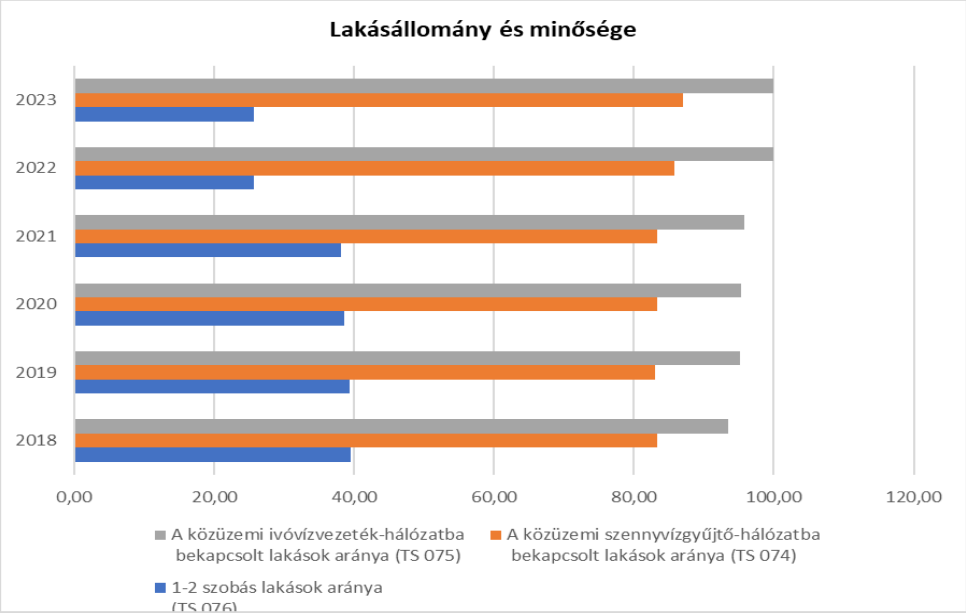
Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 1-2 fő volt, mely 2023. évre nullára csökkent.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Épített lakások száma** (TSv 077)	**Épített lakások száma 1000 lakásra** (TS 078)	**1-2 szobás lakások aránya** (TS 076)	**A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 074)	**A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 075)
	db	**db**	**db**	**%**	**%**	**%**
2018	719	5	6,95	39,50	83,31	93,46
2019	721	2	2,77	39,39	83,08	95,15
2020	737	16	21,71	38,53	83,31	95,39
2021	741	5	6,75	38,19	83,27	95,82
2022	732	7	9,56	25,68	85,79	100,00
2023	733	1	1,36	25,65	87,04	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

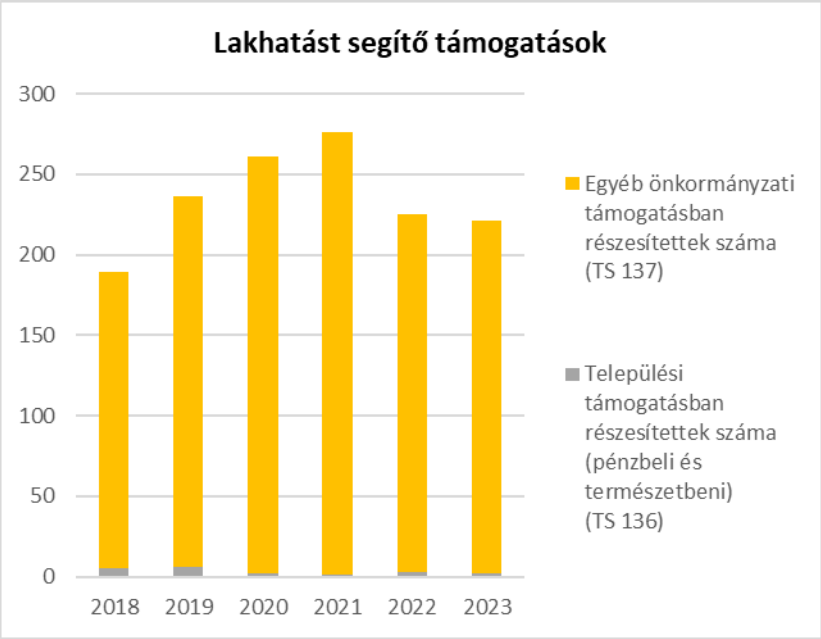

A táblázat adatai alapján 2018-ban 719 lakás volt a településen. Az épített lakások számát tekintve a 2020. évben kiugróan magas, 16 lakás épült. A lakások 25%-a 1-2 szobás, az új házak jellemzően több szobával épülnek. 87%-a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba, valamint 100 %-a közüzemi ivóvízvezeték hálózatba is bekapcsolt.

a) bérlakás-állomány
b) szociális lakhatás
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
e) lakhatást segítő támogatások
- első lakáshoz jutók támogatása
- lakás fenntartási támogatás

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2018	5	184
2019	6	230
2020	2	259
2021	1	275
2022	3	222
2023	2	219

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egyéb önkormányzati támogatás körébe tartozik a 70 éven felüliek számára egy évben egy alkalommal nyújtandó támogatás.

f) eladósodottság

Erre vonatkozóan önkormányzatunk nem rendelkezik adattal. De valószínűsíthető, hogy több lakos is küzd ezzel a problémával, mint minden más településen.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Tényő tekintetében szegregáció, illetve jelentős társadalmi különbségeket mutató községrész nincsen. A település népessége többnyire átlagos jellemzőket mutat.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:
- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

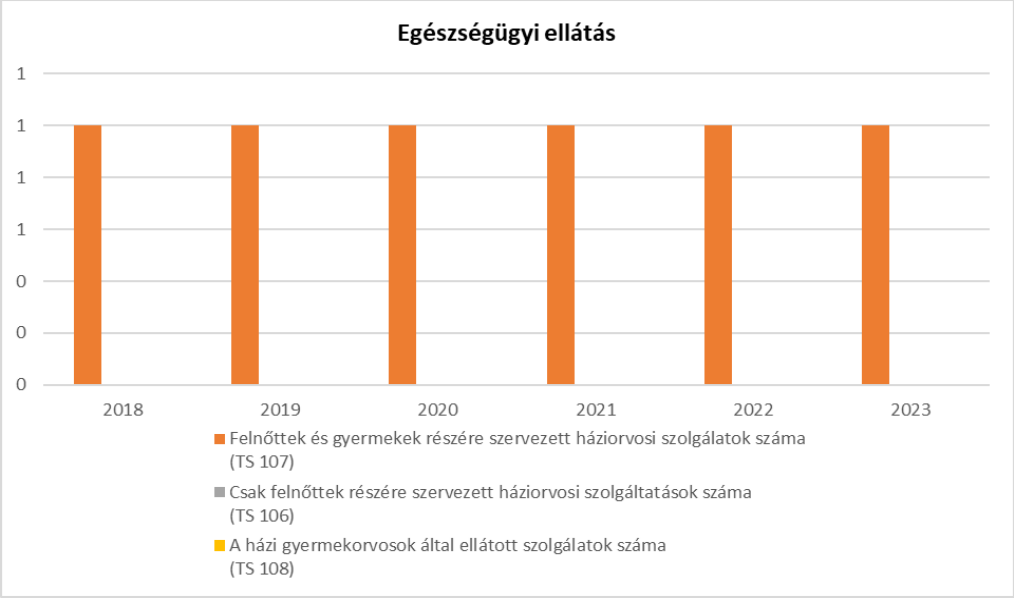
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés
1. háziorvosi ellátás,
2. házi gyermekorvosi ellátás,
3. fogorvosi alapellátás,
4. alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
5. védőnői ellátás,
6. iskola-egészségügyi ellátás.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)

	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	36	5,17
2019	1	0	0	1	35	0,18
2020	1	0	0	1	35	0,00
2021	1	0	0	1	39	0,42
2022	1	0	0	1	40	1,00
2023	1	0	0	1	44	1,00

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A községben a felnőtt és gyermek háziorvosi ellátást az orvos vállalkozóként látja el, egy védőnői körzet van, amelyet Sokorópátka községgel közösen biztosítjuk. A településünk társulásban biztosítja a családsegítő szolgáltatásokat és házi segítségnyújtást. A fogorvosi alapellátást öt településsel közös társulásban látjuk el. Faluban egy fiókgyógyszertár működik. Megállapítható, hogy az egészségügyi helyzet mutatói közül nagyon kevés az, amelyről pontos információval, nyilvántartással rendelkezik a település. A fogyatékkal élőkre vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen évente legalább egy alkalommal kerülnek megrendezésre a lakosság egészének szóló, egészségmegőrzést célzó programok, szűrővizsgálatok.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Mozgásszervi rehabilitáció a kórházban vehető igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Tényőn nappali ellátást nyújtó gyermekintézményben és köznevelési intézményben megoldott a gyermekétkeztetés. A bölcsődés és óvodáskorúak, valamint az iskoláskorúak részére is a Rábakész Kft.- keresztül helyben működő konyha biztosítja az étkeztetést. A gyerekek többféle nyersanyagot és elkészítési módot is megismerhetnek, így a későbbiekben felnőve maguk is a helyes táplálkozás követésére tanítják a jövő nemzedéket. Friss alapanyagokkal, fűszerekkel, zöldségekkel és gyümölcsökkel, az előírásoknak megfelelő mennyiségű só felhasználásával készülnek az ételek. A rászoruló szülők gyermekei részére a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a nyári szünetben legalább munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön a következő sport foglalkozások találhatóak: gyermek- és felnőtt aerobic, karate, gyermek- és felnőtt futball, jóga több korcsoportban, senior tánc. Számos közösségi program és szervezet biztosítja a lakosság minden generációja számára a mozgás és a sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségét.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulásán keresztül, közösen látjuk el a házi segítségnyújtást.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt a településen.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Civil szervezeteink

Bazsarózsa néptáncegyüttes
A Bazsarózsa Néptánc Egyesület 2002-ben alakult, azzal a céllal, hogy a néptáncot a népi kultúra részeként megőrizzék, a fiatalok körében vonzóvá tegyék. Jelenleg egy óvodásokból és alsó tagozatos iskolásokból álló csoport tevékenykedik a Napsugár Művészeti iskola keretein belül. Az utóbbi években a településünkön szervezett rendezvények üde színfoltja volt a kicsik tánca, ahogy próbálták követni a hagyományokat. A közelmúltban elindult a felnőttek számára is a néptánc oktatás, melynek nagy sikere van.

Tényői Dalkör Egyesület
Tényőn 15 éve alakult meg a főként idősebbekből álló 20-25 főt számláló dalkör. Repertoárjukban megtalálhatóak a legkülönfélébb dalok, a szórakoztató slágerektől a népdalokon át a régi nótákig.

Együtt Egymásért Nyugdíjas Klub
Tényői Önkormányzat hosszú évek óta kiemelt figyelmet fordít a településen lakó idős emberekkel való törődésre, a rendelkezésre álló költségvetési és jogi eszközök felhasználásával igyekszik a korosztály számára élhetőbbé tenni öregkori napjaikat és a települést is. Az önkormányzat minden évben költségvetésében támogatja a tényői nyugdíjas klubot. Minden év végén megszervezi az Idősek Napját, a polgármester felköszönti a település két legidősebb tagját. E rendezvényre az óvodások és a kisiskolások mindig műsorral készülnek, illetve a meghívott vendégművészek felejthetetlen, önfeledt szórakozást garantálnak. Az idei évben a nyugdíjas klub fennállásának 30. évfordulója alkalmából ünnepséget tartottak az Önkormányzat támogatásával.
Tényő 2005-ben csatlakozott a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása által szervezett jelző rendszeres házi segítségnyújtáshoz. Ez a szolgáltatás a településen nagy megelégedettség mellett működik és egyre többen kívánják azt igénybe venni. Az önkormányzat a magánszemélyek kommunális adófizetési kötelezettsége alól mentesíti azokat, akik nyolcvan éven felüliek és egyedül élnek, illetve abban az esetben, ha a házastársak egyike már betöltötte a nyolcvanadik életévét.

Tényői Polgárőr Egyesület
A szervezet fő célja és tevékenysége a bűncselekmények megelőzése, a bűnalkalmak korlátozása, a vagyonvédelem javítása, a bűnelkövetést elősegítő körülmények feltárása, a lakosság biztonságérzetének növelése és ezen keresztül a lakóközösségi kapcsolatok erősítése. Az egyesület tagjai számos alkalommal segítik a települési rendezvények megvalósítását a helyszín biztosításával, a parkolás segítésével, közösségi munkájukkal.

Tényői Sportegyesület
Az egyesület fő sportága a futball. A 2025-ös évben került átadásra az új sportöltöző a sportolók számára, mely beruházás a TOP Plusz támogatásból valósulhatott meg, mintegy 130 millió forint értékben.

Vöröskereszt helyi szervezete
A legnagyobb humanitárius szervezet helyi csoportjának célja, hogy a hátrányos helyzetű emberek életén könnyítsen, a rászorulók mindennapjait élhetőbbé tegye. A problémákat a helyi civil szervezetekkel együttműködve, közösen oldja meg, és a települési önkormányzattal is hagyományosan jó kapcsolatot ápol.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a kerületben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás késztetése.
A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. Az állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, és egyéb szervezetekkel.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
n.a.	igen	608	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön még etnikai konfliktus nem volt.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön nagyon sokan tesznek a közösségért, számos önkéntes tevékenységgel, anyagi vagy más jellegű felajánlással, közösségi munkával segítik az önkormányzat feladatainak ellátását, járulnak hozzá Tényő fejlődéséhez.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

e) helyi lakossági önszerveződések

Az önkormányzat támogatást nyújt a helyi egyesületek számára, bár a költségvetésben tervezhető támogatási összeg viszonylag alacsony. Ezt a forrást a szervezetek működésre, programok szervezésére, valamint a sportszervezetek utánpótlás nevelésre és tömegsportra fordítják.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adata arra vonatkozóan, hogy Tényőn hány fő vallja magát cigány nemzetiséghez tartozónak. A településen cigány nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekszik segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.
A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A szegénység oka a tartós munkanélküliség	Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése Pénzügyi- és hiteltanácsadás, életvezetési tanácsok nyújtása az érintett családok számára
Az állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a

	felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
A digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. Digitális ismeretek hiánya az álláskeresés kapcsán	Digitális írástudásra irányuló képzések a munkanélküliek körére. Térítésmentes WIFI szolgáltatás a Szent István Közösségi Térben.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelően elérhető a bölcsődei és az óvodai ellátás, valamint az általános iskolai oktatás. Az általános iskolában tanulók többféle szakkör közül választhatnak. A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelés keretében kiemelkedően fontos szerepet játszik a gyermekek és a fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. Szabadidős célú, sport alapszolgáltatások, továbbá a kulturális szolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása fontos teendő az elkövetkező időszakban, amely hozzájárul a lakosság testi-lelki egészségének javulásához, bevonva a civil szervezeteket, a helyi vállalkozókat a tevékenységekbe, elősegítve a helyi identitás erősítését. A településhez való kötődés már gyermekkorban kialakítható, ezzel is növelve a község népességmegtartó képességét.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	905	915	1820	49,73 %	50,27 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			70	3,85%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	170	151	321	9,34%	8,30%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS	35	31	66	1,92%	1,70%

017)					

Forrás: TeIR, KSH Tstar

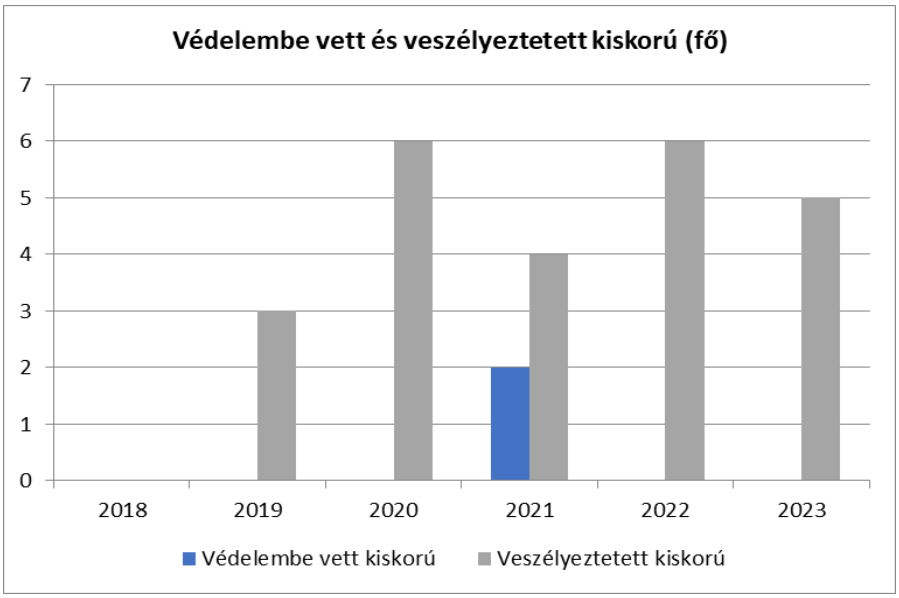
A 4.1. számú táblázat az állandó népesség adatait tartalmazza 0-17 év közötti korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból megállapítható, hogy az állandó népesség 25,11 %-át teszik ki a 0-17 évesek.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	0	n.a.
2019	0	3
2020	0	6
2021	2	4
2022	0	6
2023	0	5

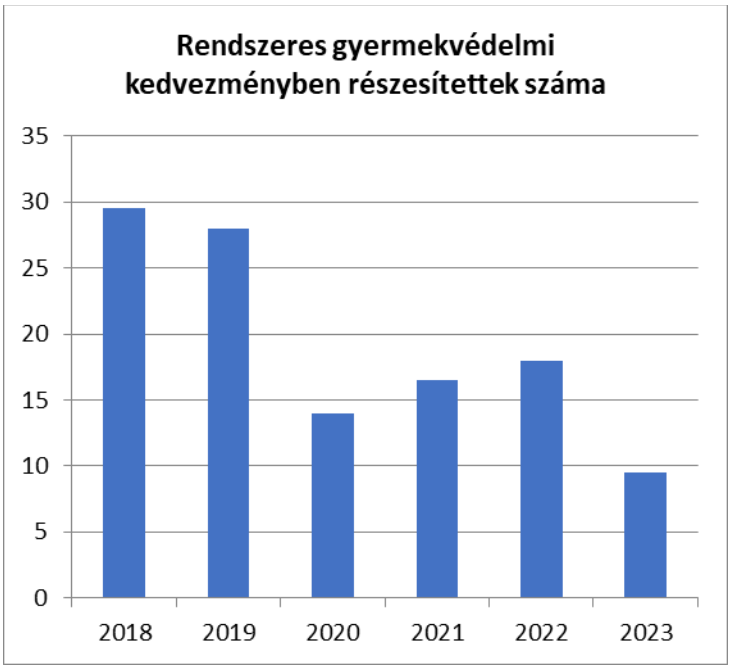
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett, illetve védelembe vett gyermekek családjára nagymértékben jellemző, hogy körükben az iskolázottság általában igen alacsony fokú, a szülők döntő többsége legfeljebb általános iskolai végzettségű, a nyílt munkaerő-piacon való érvényesülésük rendkívül nehéz.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma a 2017. és a 2022. évben között folyamatosan csökkent.

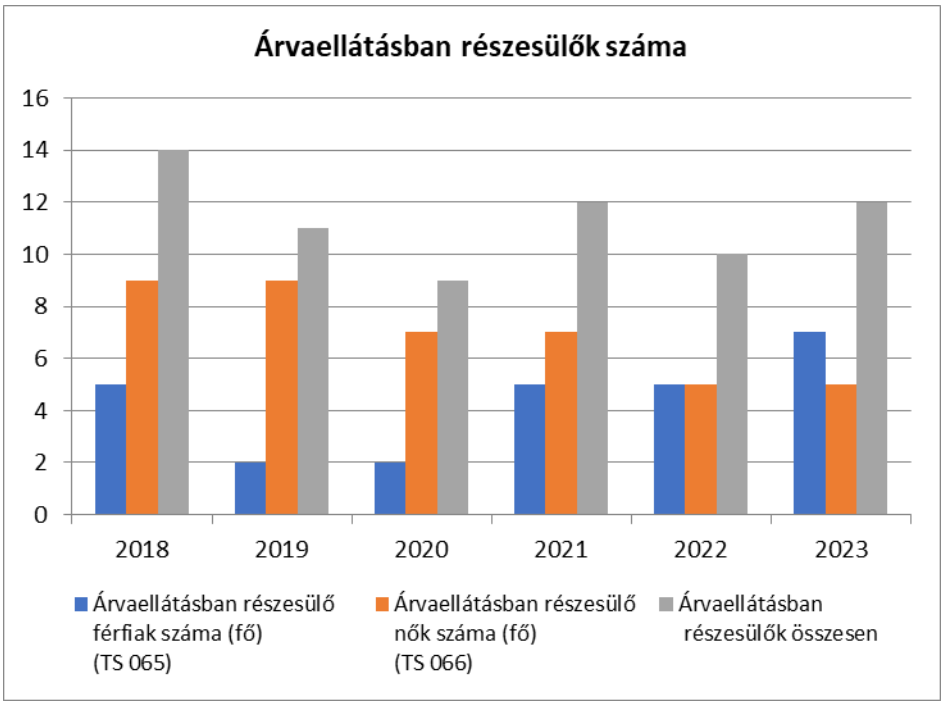
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2018	30
2019	28
2020	14
2021	17
2022	18
2023	10

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2018	5	9	14
2019	2	9	11
2020	2	7	9
2021	5	7	12
2022	5	5	10
2023	7	5	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Gyvt. 21/A. §-a az intézményi gyermekétkeztetés tartalma mellett azt is rögzíti, hogy arról mely szervnek kell gondoskodnia.

A települési önkormányzatnak az intézményi gyermekétkeztetéssel kapcsolatban széles körű kötelezettsége áll fenn, ugyanis nem csak az általa fenntartott intézményekben kell azt nyújtania. A korábbi önkormányzati fenntartású iskolák állami átvételét követően is fennmaradt ugyanis

ezen intézményekben a települési önkormányzatoknak a gyermekétkeztetés biztosítására irányuló feladata.

A települési önkormányzat feladata az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben az intézményi gyermekétkeztetés biztosítása.

Jogosultságok a bölcsődében és az óvodában a 100 %-os kedvezményre:

– rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

– tartósan beteg vagy fogyatékos,

– családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

– családjában három vagy több gyermeket nevelnek,

– nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy

– családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130 %-át.

Az ellátást igénybe vevő szülőknek, törvényes képviselőknek egy nyilatkozatot kell kitölteniük, melyben lenyilatkozzák az ingyenes étkeztetés jogosultságát. A bölcsődébe vagy az óvodába járó gyermekek étkezésének ingyenességéről szóló nyilatkozat mellé nem kell semmilyen igazolást csatolnia az igénylőknek.

Általános iskolai ellátottak esetén továbbra is fennáll az étkeztetés 50 %-os kedvezményének lehetősége, melyet a tartósan beteg gyermekre tekintettel, vagy három, vagy több gyermeket 59 nevelő szülők vehetnek igénybe. Az ingyenes étkeztetést az iskolákban csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők igényelhetik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről adatokkal nem rendelkezünk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Magyar állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekről adattal nem rendelkezünk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

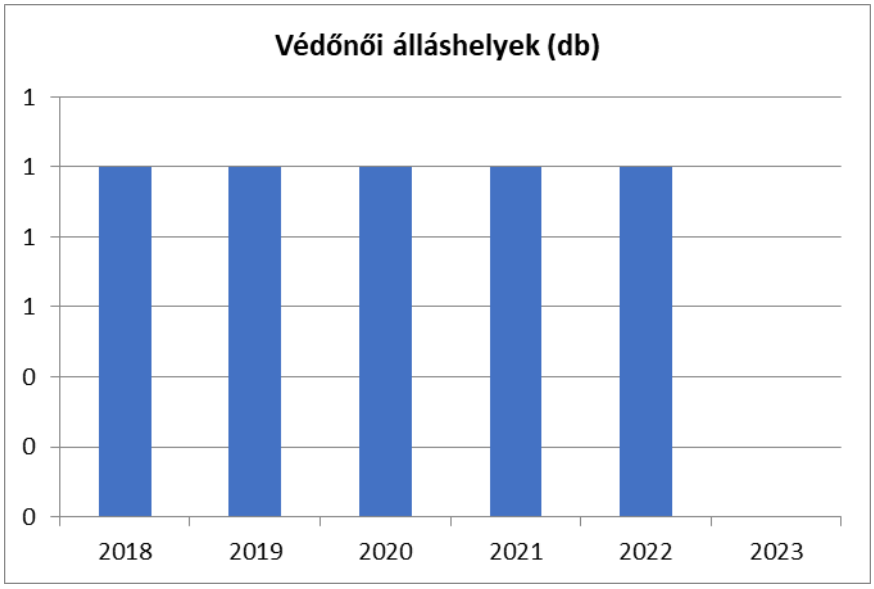
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Községünkben 1 fő látja el a védőnői feladatokat. Először tanácsadás keretében, majd a kismamák otthonukban történő felkeresésével biztosítják a gyermekek megfelelő fejlődését. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban nincs adat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen gyermekorvos, illetve felnőtt háziorvos által ellátott gyermekekről adattal nem rendelkezünk.

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korú gyermekek speciális igényeire vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

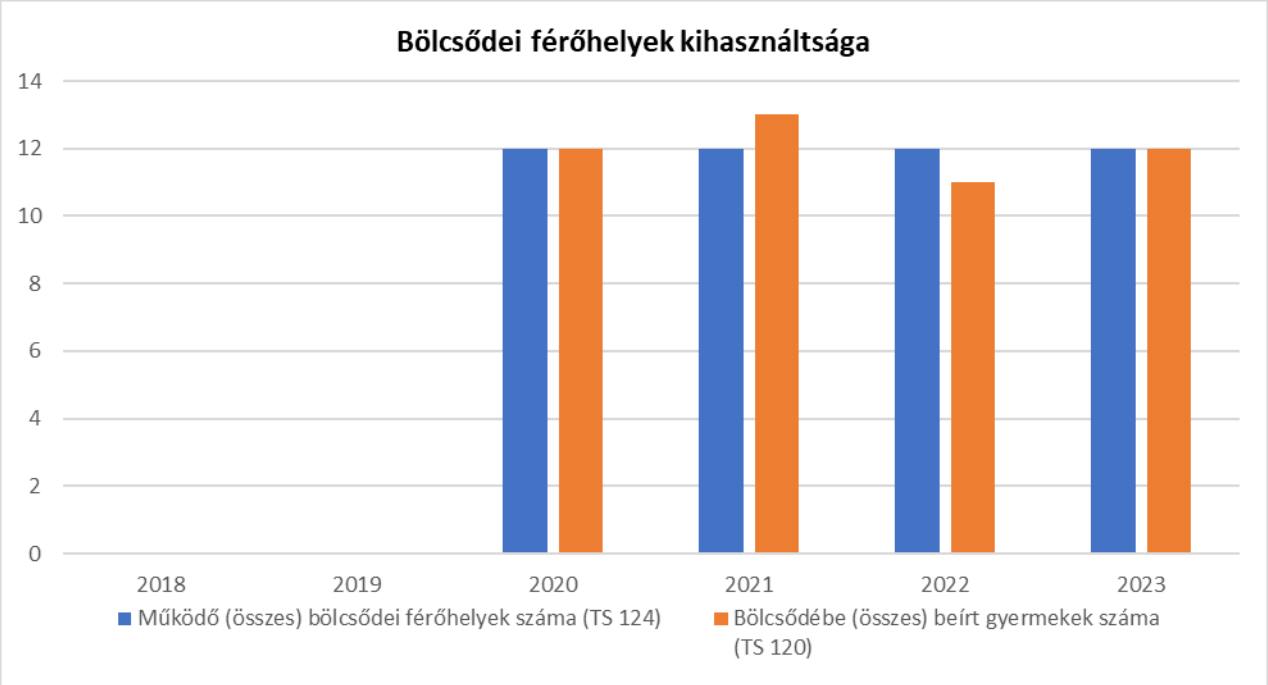
e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	7	10	0	0	0	0
2019	0	0	7	7	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	12	12

2021	0	0	0	0	0	0	12	13
2022	0	0	0	0	0	0	12	11
2023	0	0	0	0	0	0	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A bölcsődei férőhelyek száma 12, 2023-ban 12 fő volt a kihasználtság. Családi napközi a településen nem működik. Tényőn munkahelyi bölcsőde és családi bölcsőde sem működik.

f) gyermekvédelem;

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település köznevelési intézményeiben figyelmet fordítanak a gyermekek egészséges fejlődésére. Az óvodában ovi foci, néptánc, tartásjavító torna foglalkozások közül választhatnak a gyermekek. Az általános iskolában futballra jelentkezhetnek a tanulók.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A rászoruló szülők gyermekei részére a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Köznevelési és közoktatási intézményeinkben integrált oktatás folyik. Nyári táborok, kirándulások, sport programok, kézműves foglalkozások, nemzetiségi ételeket, népszokásokat bemutató programok szervezése, melyben az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok tagjai közösen vesznek részt, ismerik meg egymást.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése történt volna a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzathoz erre vonatkozó észrevétel sem érkezett.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat évek óta folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben. A felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat a köznevelési alapellátási kötelezettségei értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű speciális foglalkozás is. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével. Az Nkntv 2015. szeptember 1-jétől hatályba lépő rendelkezése szerint a gyermeknek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson kell részt vennie.

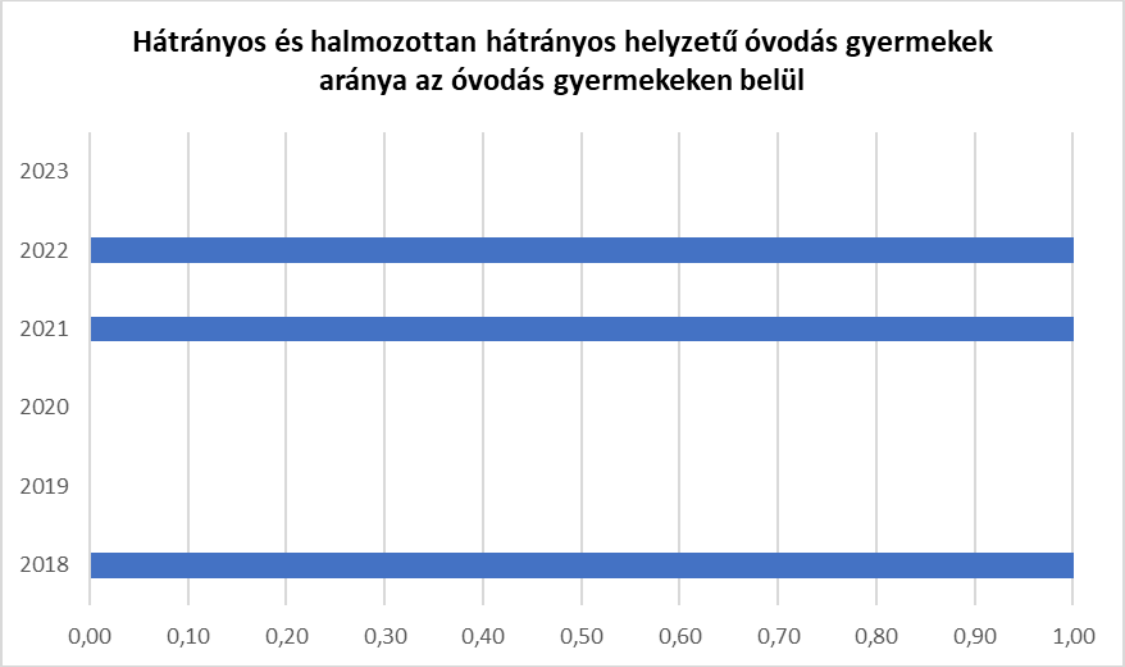
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2018	47	1	2,13
2019	55	0	0,00
2020	63	0	0,00
2021	68	3	4,41

2022	66	3	4,55
2023	60	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	17	12,98
2019	n.a.	16	12,80
2020	n.a.	9	7,32
2021	n.a.	12	10,71
2022	n.a.	5	4,20
2023	n.a.	3	2,31

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2018	19	0
2019	17	0
2020	11	0
2021	10	0
2022	4	0
2023	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai, iskolai ellátása a településen megoldott. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátása tapasztalataink alapján szintén megoldott. Az óvoda és a bölcsőde is fogad sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az óvodában és általános iskolában vannak hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek. Velük fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus foglalkozik. Biztosított a logopédiai ellátás is.

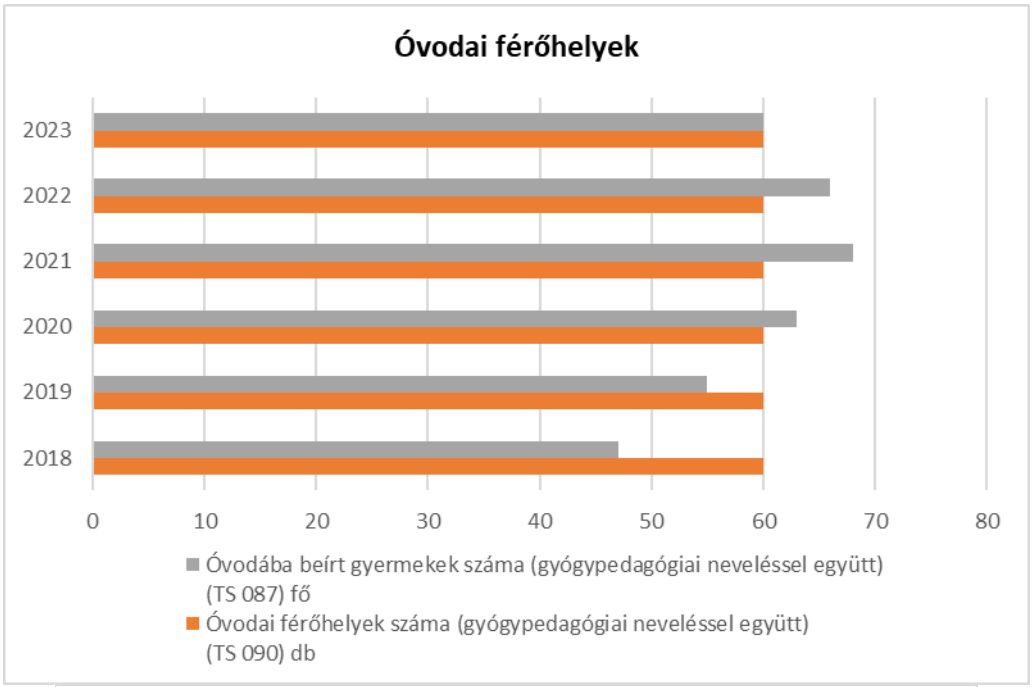
b) a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

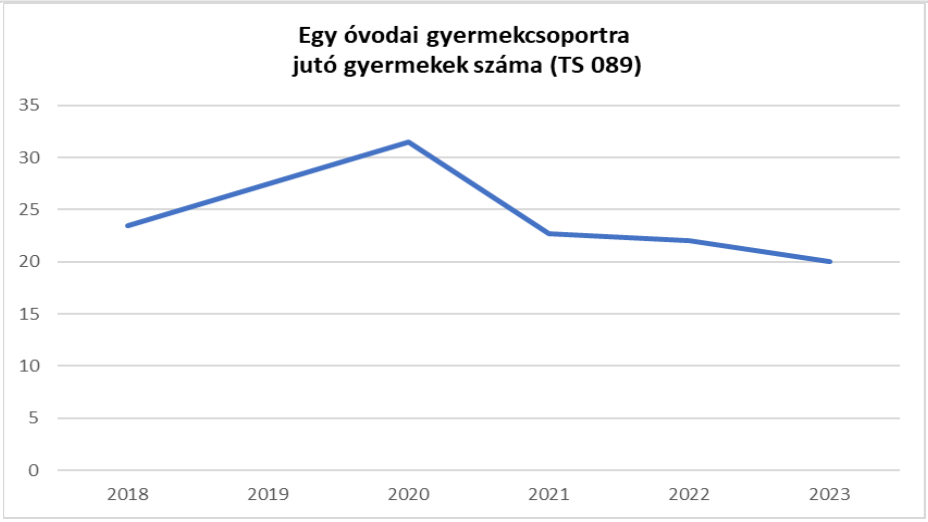
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	2	60	1	47	0	0	24
2019	n.a.	2	60	1	55	0	0	28
2020	n.a.	2	60	1	63	0	0	32
2021	n.a.	3	60	1	68	0	0	23
2022	n.a.	3	60	1	66	0	0	22
2023	n.a.	3	60	1	60	0	0	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.2. számú táblázat mutatja, hogy az óvodába beírt gyermekek száma minden évben 60 fő körüli értéket mutat. Az egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma a vizsgált években meghaladta a 20 főt.

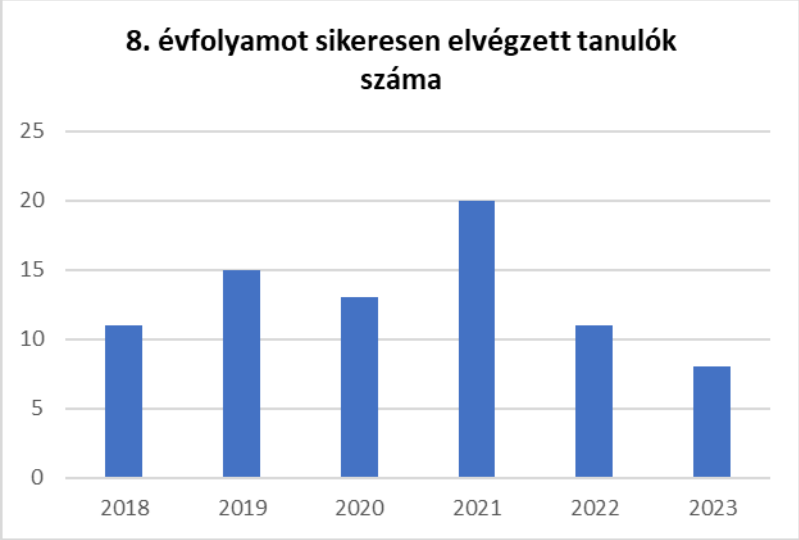
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2018	0	8	1	16,38	2,29
2019	0	8	1	15,63	4,00
2020	0	8	1	15,38	4,88
2021	0	7	1	16,00	6,25
2022	0	8	1	14,88	7,56
2023	0	8	1	16,25	9,23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2018	11
2019	15
2020	13
2021	20
2022	11
2023	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodában és iskolákban évek óta integrált nevelés folyik, ezáltal érvényesül az elfogadó pedagógia. A halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése valósul meg. Az óvodai és iskolai neveléshez minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés. Fontos a befogadó és toleráns légkör biztosítása. Az általános iskolára vonatkozó adatokat a 4.4.4. és a 4.4.5. számú táblázatok tartalmazzák.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetést és jogellenes elkülönítést az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül nem tapasztaltunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

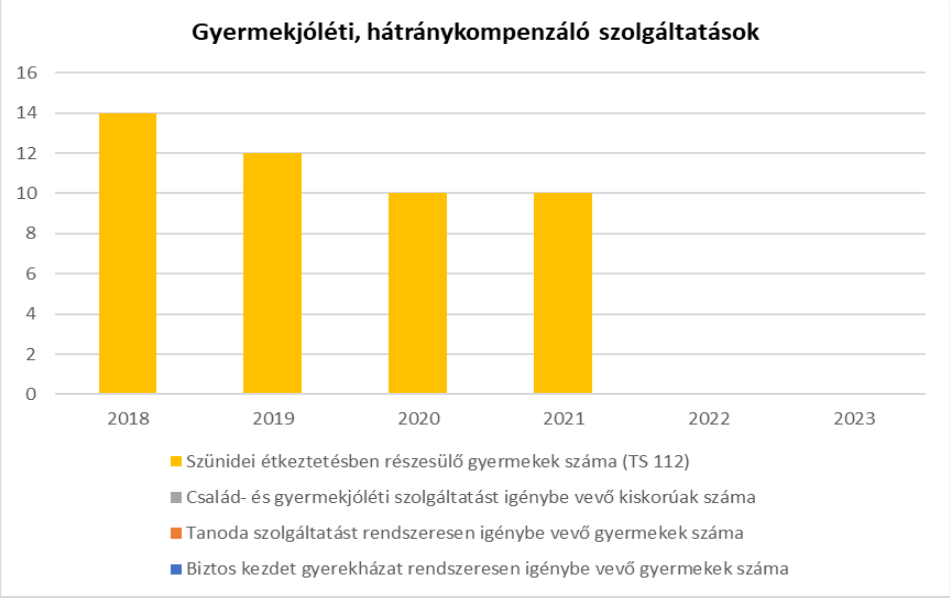
Ilyen eltérést nem tapasztaltunk.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	14
2019	n.a.	n.a.	n.a.	12
2020	n.a.	n.a.	n.a.	10
2021	n.a.	n.a.	n.a.	10
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A kötelező hátránykompenzáló juttatásban minden érintett gyermek részesül.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya: a gyermekvédelem, az egészségügy a „veszélyeztetett gyermek” fogalmat használja, amelynek a megítélése számos szubjektív elemet takar és mást alkalmaznak köznevelési intézmények.	Rendszeres szakmai találkozók szervezése.
A köznevelési rendszer átalakításával önkormányzat fenntartó státuszból működtetői státuszba került. A korai fejlesztés lehetősége, mint önkormányzati feladat megszűnt.	2013. január 1. napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított. Fejlesztő szakemberek megbízásával új módszerek kidolgozása.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Települési demográfiai mutatók alapján nő a gyermekek száma.	Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre kevesen jogosultak, bár az anyagi támogatás jól jönne a családok számára.	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatási lehetőségekről.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniós irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.
E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.
A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

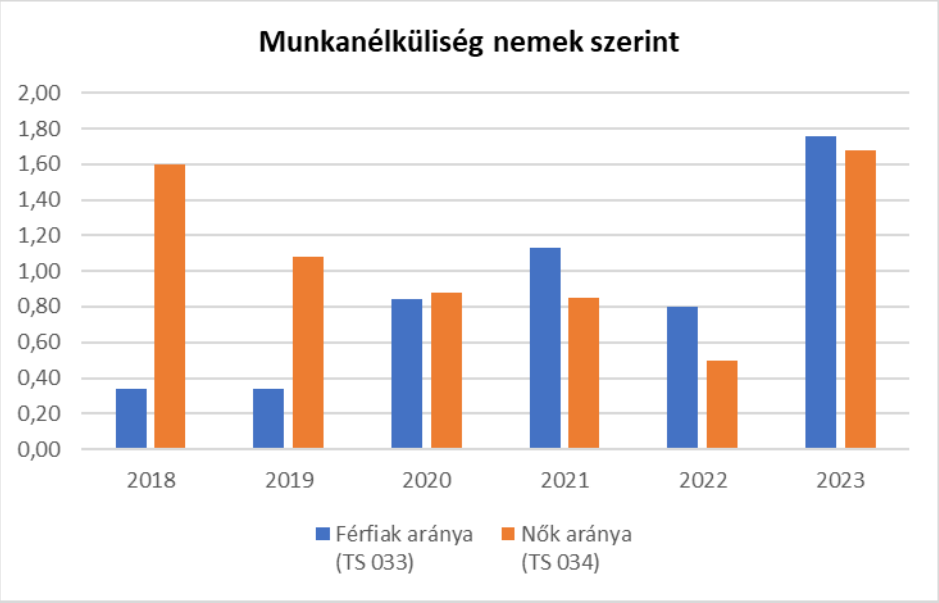
A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:
1. a 45 év feletti nők,
2. a változó képzettségi követelmények,
3. pályakezdők szakmai tapasztalat hiánya,
4. kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	0,34	1,6	0,97%
2019	0,34	1,08	0,71%
2020	0,84	0,88	0,86%
2021	1,13	0,85	0,99%
2022	0,8	0,5	0,65%
2023	1,76	1,68	1,72%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

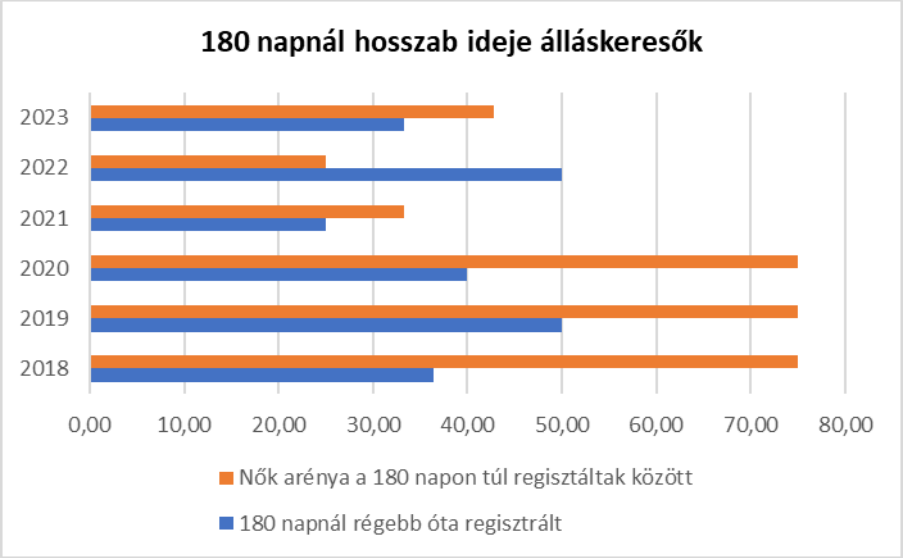

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője az óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás. A bölcsődei férőhelyek száma növelése indokolt, illetve további, a bölcsődei alapellátáson túl új szolgáltatások bevezetése: időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetése. Ezzel is segítve az olyan szülőket, akik pár napot dolgoznak, vagy szeretnének dolgozni egy héten. Az 5.1.1. számú táblázat adatait vizsgálva megállapítható, hogy a településünkön a munkanélküliség az aktív korú lakosságból a nőket 2018-2020 ig nagyobb míg 2021 és 2023 között már kisebb arányban érinti, mint a férfiakat.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2018	36,36	75
2019	50	75
2020	40	75
2021	25	33,33
2022	50	25
2023	33,33	42,86

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

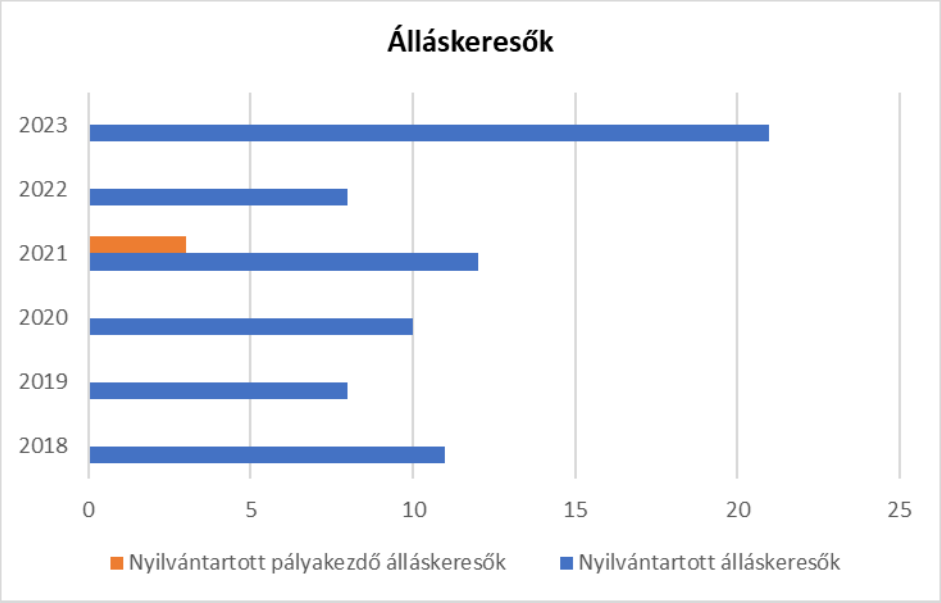

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők között átlagosan a nők vannak többen. 2022-ben a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül magasabb.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	11	0
2019	8	0
2020	10	0
2021	12	3
2022	8	0
2023	21	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma a vizsgált időszakban nem csökkent, viszont 2022-ben már egy fő sem keresett állást pályakezdőként.

c) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Jelenleg nincs tudomásunk arról, hogy a nők milyen arányban vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

d) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy a településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága, elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt.

e) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló családi napközi hálózat minden igényt kielégít, váró lista nincs. 13 férőhelyen várjuk elsősorban a munkaerő piacra visszatérő szülők gyermekeit.

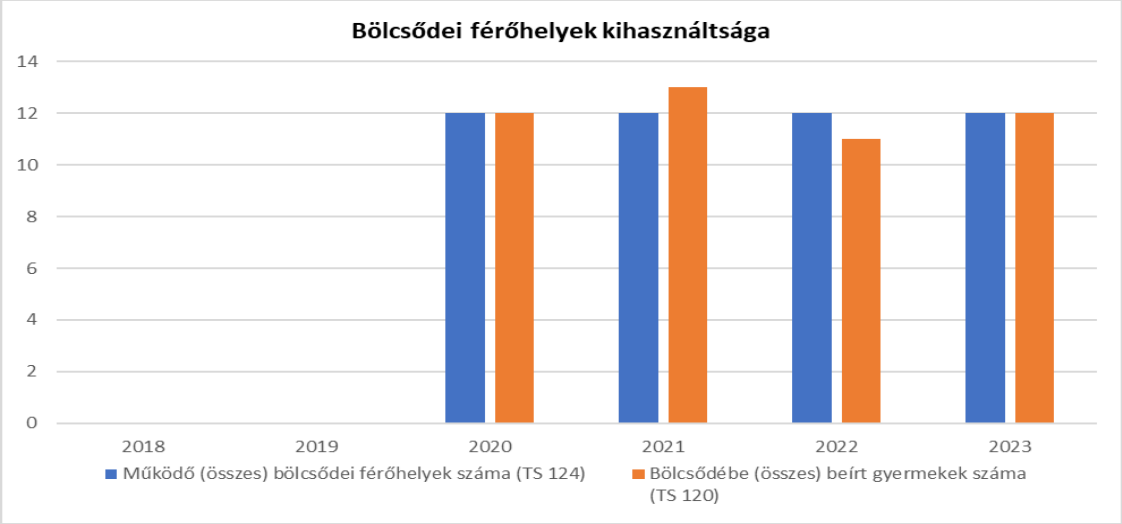
5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnként**
	db	**fő**	**fő**
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Községünkben 1 fő látja el a védőnői feladatokat. Először tanácsadás keretében, majd a kismamák otthonukban történő felkeresésével biztosítják a gyermekek megfelelő fejlődését. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban nem ismert.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsödei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2018	0	0	7	10	0	0	0	0
2019	0	0	7	7	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	12	12
2021	0	0	0	0	0	0	12	13
2022	0	0	0	0	0	0	12	11
2023	0	0	0	0	0	0	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tényőn nem működik munkahelyi bölcsőde és családi bölcsőde sem. A bölcsődei férőhelyek száma 13. Családi napközi a településen nem működik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: baba-mama klub, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településünkön a krízishelyzetbe kerülő személyek, családok részére elhelyezést és ellátást TKSÖTT keretei között biztosított, helyben működő gyermekjóléti és családsegítő szolgálat szervezés útján biztosítja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön a rendkívül aktív közéletben a nők nagy szerepet vállalnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magasabb.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása a célcsoport igényeinek figyelembevételével.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

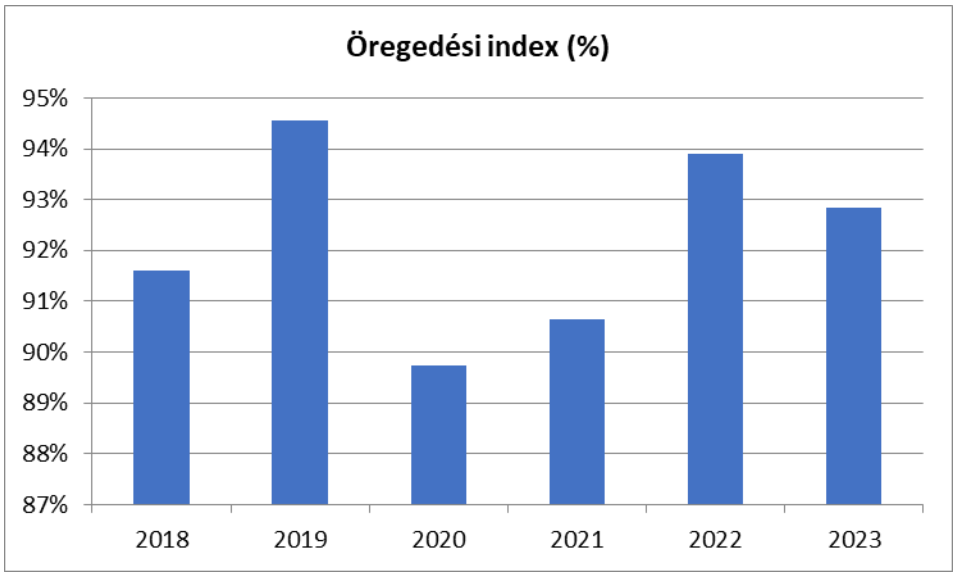
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A községben a 65 év felettiek aránya az összlakosság közel 16%-a. Az idősek nyugdíj összegeiről nincs információnk. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az esetleges egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartásról. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény. A településen működő Nyugdíjas Klub, valamint Dalkör lehetőséget nyújt a szabadidő hasznos eltöltésére, a mindennapi teendőkkel kapcsolatos segítségnyújtásra.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	273	298	91,61%
2019	278	294	94,56%
2020	280	312	89,74%
2021	291	321	90,65%
2022	292	311	93,89%
2023	298	321	92,83%

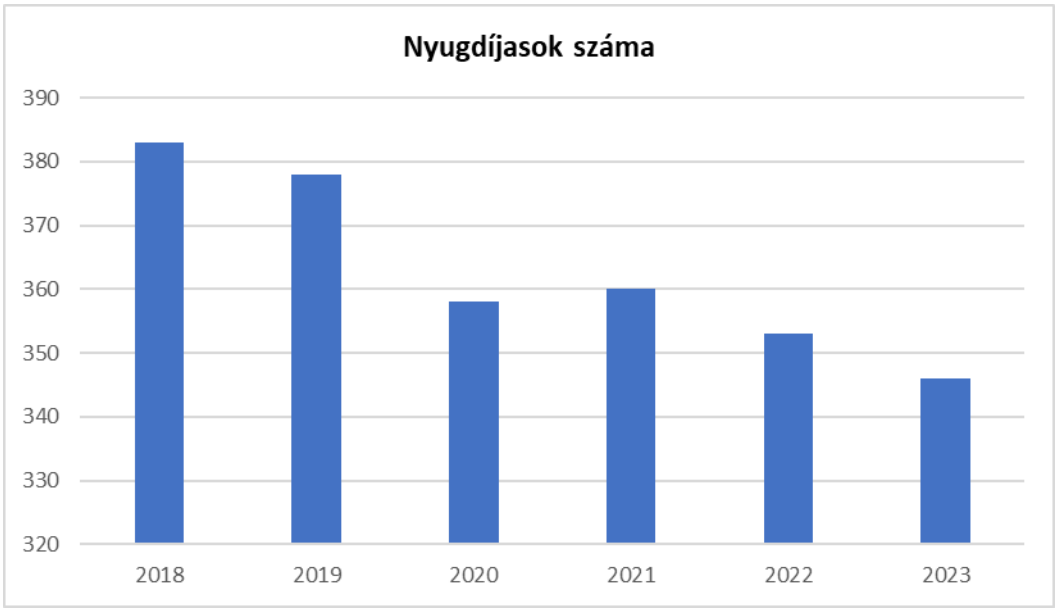
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

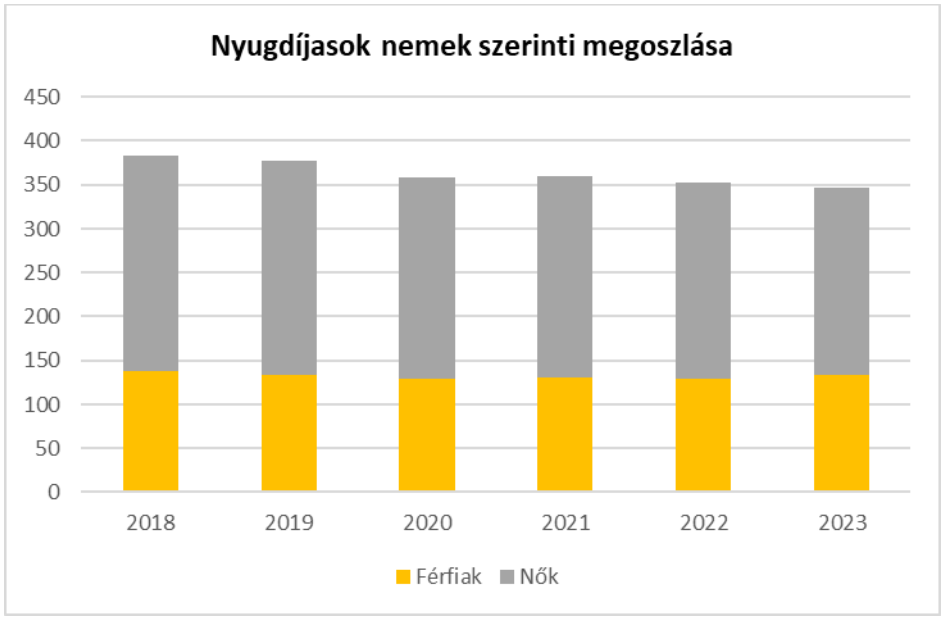

A táblázat adataiból megállapítható, hogy Tényő lakossága nincs elöregedőben.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2018	138	245	383
2019	134	244	378
2020	129	229	358
2021	130	230	360
2022	129	224	353
2023	133	213	346

Forrás: TeIR, KSH Tstar

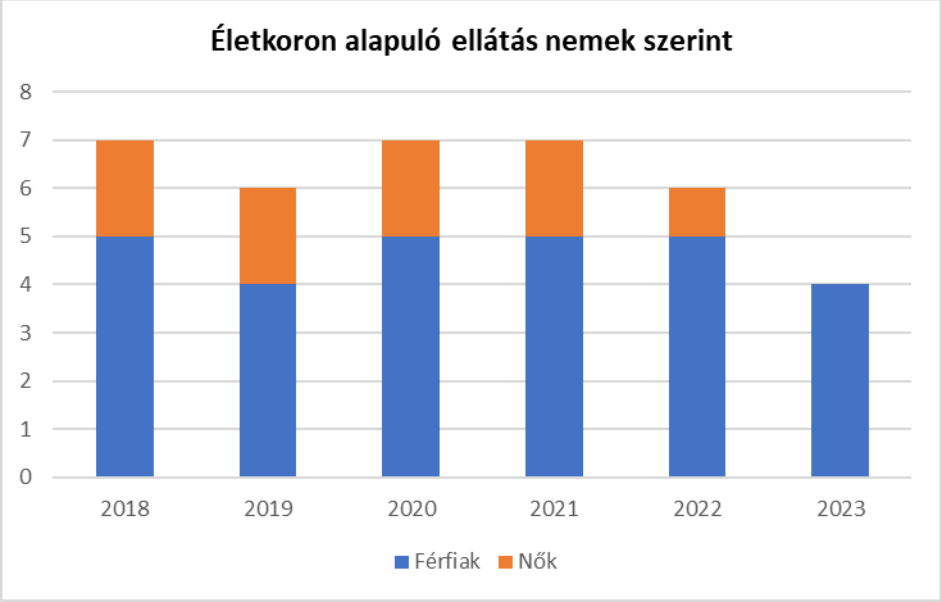

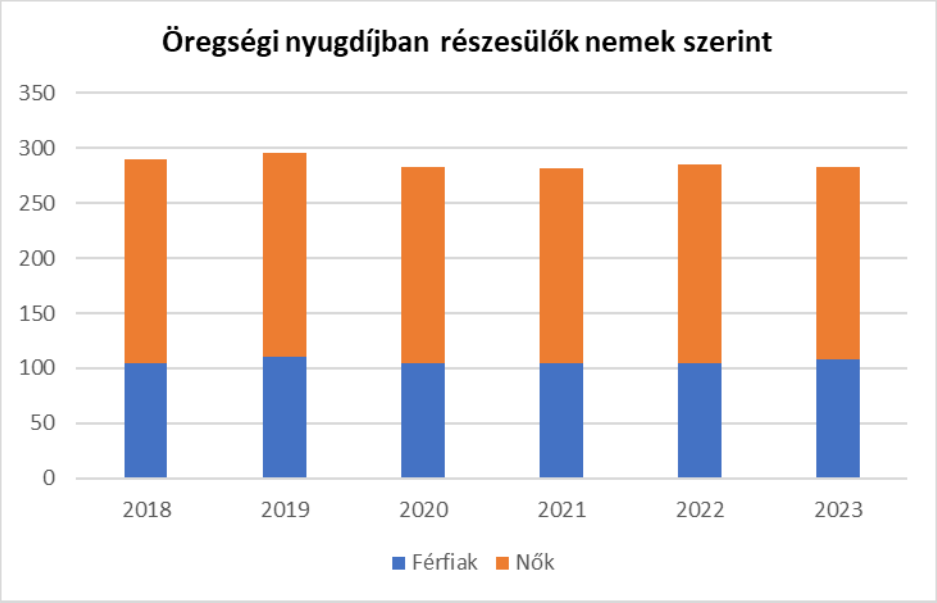
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	5	2	105	185	1	16	0
2019	4	2	110	186	1	13	0
2020	5	2	105	178	1	10	0
2021	5	2	105	176	1	14	0
2022	5	1	105	180	1	11	0
2023	4	0	108	175	2	9	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számára vonatkozó adatok azt mutatják, hogy lényegesen kevesebben részesülnek ilyen ellátásban, mint amekkora a 65 éven felüliek száma. 2023-ban 283 fö volt a 65 év felettiek száma. Az elmúlt évek során a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számában csökkenő tendencia érvényesült.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, illetve nyugdíjasok foglalkoztatottságának elemzésekor mindenképp előnyként kell megemlíteni, hogy ez a réteg nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik, még ha ez sok esetben nem társul magas iskolai végzettséggel. Emellett sok szabadidővel rendelkeznek, tekintve, hogy gyermekeik felnőtt korúak, bár sok esetben épp ez a korosztály az, aki segíteni tud az unokák óvodán vagy iskolán kívüli felügyeletében. Rendkívüli módon tudnak takarékoskodni, kevés pénzből is képesek fenntartani magukat, és emellett sokszor még családjuknak is anyagi segítséget nyújtanak.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
	Fő összesen	**11**	**8**	**10**	**12**	**8**	**21**
41-45 év (TS 042)	Fő	1	1	1	2	0	3
	%	9,09%	12,50%	10,00%	16,67%	0,00%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	1	1	1	1	4
	%	9,09%	12,50%	10,00%	8,33%	12,50%	19,05%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	0	0	1	1	1
	%	18,18%	0,00%	0,00%	8,33%	12,50%	4,76%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	1	1	0	0	3
	%	9,09%	12,50%	10,00%	0,00%	0,00%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	3	4	3	5	5
	%	27,27%	37,50%	40,00%	25,00%	62,50%	23,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzatnál egy fő nyugdíjas korút foglalkoztatunk. Az adatokat nézve elmondhatjuk, hogy a korcsoport szerinti megosztás alapján a munkanélküliség a 61 éves, vagy afeletti korcsoportba tartozók között a legnagyobb.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.
Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén a településen bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a község minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

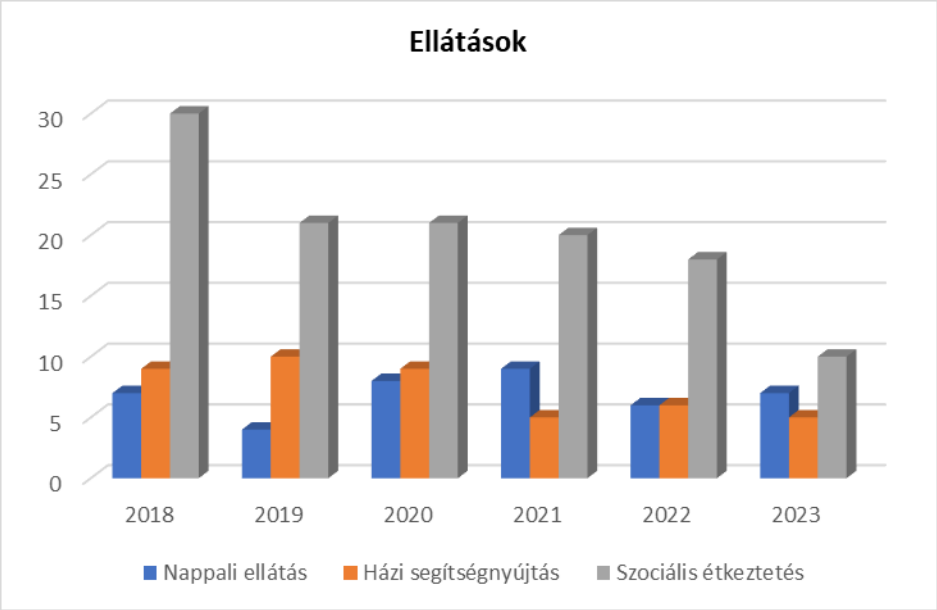
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;
A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi

állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozza.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2018	273	7	9	30
2019	278	4	10	21
2020	280	8	9	21
2021	291	9	5	20
2022	292	6	6	18
2023	298	7	5	10

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A házi segítségnyújtásban részesülők száma változó. A szociális étkeztetésben részesülők száma 2021-re több 16 fővel csökkent.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősek részére biztosított az Idősek Nappali Otthona, valamint az Integrált Közösségi Szolgáltató Tér is, amelyben programokat szervezhetnek maguknak.

c) idősek informatikai jártassága;

Az időseknek tartottunk és az igényeknek megfelelően még tartani is fogunk informatikai tanfolyamot, hogy segítsük elsajátítani a számítógép használatát.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idősek közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Időseknek önkormányzatunk minden évben ősszel szervez idősek napját, amelyen különböző programokkal, előadásokkal kedveskedünk. Az idősek részére biztosítva van idősek nappali ellátása, ahol beszélgethetnek, találkozókat szervezhetnek a Nyugdíjas klubbal.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Igényeknek megfelelő szociális ellátás hiánya (demencia ellátása idősotthoni szolgáltatás nem megoldott a településen)	Idősotthon létrehozása helyi, mikrotérségi vagy kistérségi társulási szinten, feltételrendszerének megteremtése
A szűrő-vizsgálatokra, prevenciós tevékenységre folyamatosan van igény	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése Háziorvosi, fogorvosi, ügyeleti feladatellátás fejlesztése, gép, műszer, eszközbeszerzés, infrastrukturális felújítás
Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő program kevés	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

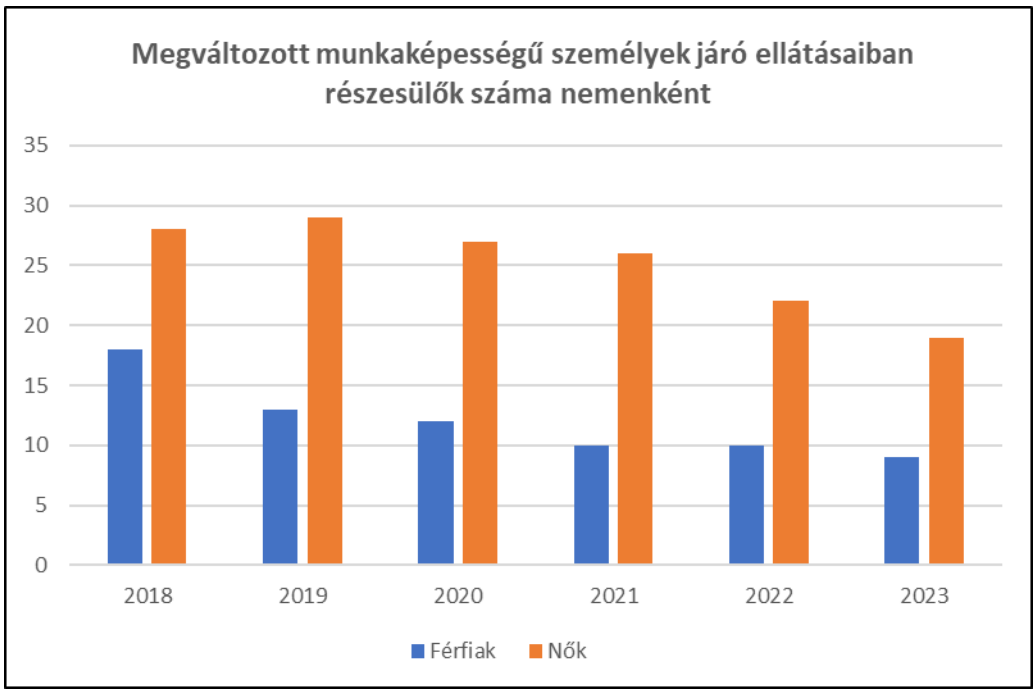
7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosság esetén még jelentősebb. Magyarországon a 2022. évi népszámlálási adatok alapján 750 ezer fogyatékkal élő ember élt, községünkben élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	Összesen
2018	18	28	46
2019	13	29	42
2020	12	27	39
2021	10	26	36
2022	10	22	32
2023	9	19	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 7.1.1. számú táblázat a megváltozott munkaképességű szociális ellátásában részesülők számát mutatja be 2018-2023. között. 2023-ban 28 fő megváltozott munkaképességű részesült szociális ellátásában.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma 0 fő az elmúlt 6 évben.

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Fogyatékkal élők munkavállalásával kapcsolatban egyrészről elmondható, hogy igen jelentős az alapvetően ismerethiányon alapuló előítéletesség, félelem a foglalkoztatók részéről, másrészt a munkavállalók részéről jellemző a foglalkoztatással kapcsolatos félelem, önbizalomhiány, gátlásosság, és az ezekből eredő alulmotiváltság, valamint esetenként túlzott féltés a hozzátartozók részéről. Pozitívak a tapasztalatok a védett körülmények között történő foglalkoztatás során, különösen a fejlesztő jellegű foglalkoztatási formákban, jelentős fejlődés elérésére képesek az itt

foglalkoztatott emberek. A foglalkoztatottság javítása érdekében alapvető szerepe van az érintett embereket tömörítő civil szervezetek által működtetett munkaerő – piaci szolgáltató, segítő 91 szervezeteknek, különösen a siket emberek elhelyezkedésének segítése terén. Vakok és gyengénlátók részére nagyon korlátozottak a munka választás lehetőségei és ezt nem segítik elő pályaválasztási tanácsadó szolgáltatások, illetve megfelelő felnőttképzési lehetőségek sem. A siket-vak emberek foglalkoztatására csak a foglalkoztatást megelőző, célzott, egyénre szabott rehabilitációs program után nyílhat esély. Ezeknek a programoknak a támogatása azonban nem stabil, kiszámíthatatlan. Jellemző, hogy az alacsonyabb mértékű munkaképesség változással élő mozgáskorlátozott embereket, a munkaerő – piaci szempontból előnyös térségekben, a nyílt munkaerő piacon is szívesen alkalmazzák, a súlyosabb mozgáskorlátozottsággal élő embereket kizárólag az akkreditált, de még inkább, a szűk befogadó képességgel rendelkező fejlesztő intézményi foglalkoztatási rendszerben alkalmazzák. Problémát okoz az alacsony képzési, átképzési lehetőségek száma, választéka és színvonala a foglalkoztatás elősegítése érdekében, különösen a felnőttképzés területén.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén a településen bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, az időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában, súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén, részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos**.** Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Középületeink akadálymentesítése megoldott. A mozgásban korlátozottak meg tudják közelíteni ezeket az intézményeket.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Mozgásban korlátozottak kulturális programokon részt tudnak venni, a Szent István Közösségi Tér akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön található munkahelyek akadálymentesítve vannak.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A teljes akadálymentesítéshez a település járdáinak felújítása szükséges.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Nem releváns.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Településünkön célzottan nem volt számukra program szervezve, programjaink integráltak.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Hiányzik a fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete. Cél a nevelési, oktatási intézmények bevonásával, meghatározott rendszerességgel, a fogyatékkal élő gyermekek és családjaik részére rendezvények, tanácsadások szervezése, valamint a fogyatékkal élő és egészséges gyermekek részére együtt családi napok szervezése. Fontos az egészséges emberek érzékenyítése, mely olyan programok szervezésével valósulhat meg, ahol a fogyatékkal élők életüket bemutathatják, a társadalom többi tagjai pedig szituációs feladatok során ismerkedhetnek azokkal a problémákkal, nehézségekkel, amelyekkel a fogyatékkal élőknek naponta meg kell megküzdeniük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőnek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékost ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önsegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közösségi terekben térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

Több célcsoportot értintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő, csapadékvíz-elvezetés és speciális közlekedési megoldások hiánya	A település bel- és külterületi úthálózat, valamint a járdák felújítása, megfelelő csapadékvíz-elvezetés kialakítása és az árokrendszer rendszeres karbantartása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit. A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

A településen működnek nonprofit és civil szervezetek, melyek az alábbiak:

Civil szervezetek:

- Tényői Dalkör Egyesület
- Tényői Polgárőr Egyesület
  Tényő Sportegyesület
- Tényő Világa Egyesület
- Tényői Iskoláért Egyesület

Együttműködő helyi közösségek:

- Együtt Egymásért Nyugdíjas Klub
- Vöröskereszt helyi szervezete
- Bazsarózsa néptánccsoport

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Tényő Község Önkormányzata együttműködik a helyi civil szervezetekkel a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott célok elérése érdekében. Az intézkedési tervek megvalósításába aktívan bevonja a fent említett szervezetek, intézmények képviselőit, a bizottságok, egyesületek tagjait.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat kapcsolatot tart fenn a civil szervezetekkel, társadalmi szervekkel, alapítványokkal. Mind anyagi eszközökkel, mind a közösség érdekeit szolgáló célkitűzések erkölcsi támogatásával segíti a civil szervezetek, egyesületek, alapítványok munkáját. Az éves költségvetésében rendszeresen irányoz elő anyagi forrásokat ezeknek a szervezeteknek a támogatására. Az önkormányzat elismeri és tiszteletben tartja a civil szervezetek függetlenségét, a szervezetekkel partneri viszonyt alakított ki. Az önkormányzat rendezvényein a civil szervezetek felkérésre részt vesznek. A civil szervezetek tevékenységükkel integrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életébe. A katolikus egyház jelentős szerepet töltenek be a község életében az óvodai, valamint az általános iskolai intézménye által is. Emellett erősnek mondható az önkormányzat- civil szervezetek- egyház - önkormányzati intézmények közötti együttműködés.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Tényő Község Önkormányzata tagja a Pannónia Kincse LEADER Egyesületnek, amelynek elsődleges célja az egyesületet létrehozó helyi közösséget alkotó térség önkormányzatainak, vállalkozásainak és civil szervezeteinek fejlesztése.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A községben működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában, az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszenek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Fontos az önkormányzat számra a helyi vállalkozások szerepvállalása, a község érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a község rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrálódott. A tervezet az Önkormányzat teljeskörűen akadálymentesített honlapján, www.tenyo.hu közzétételre kerül, valamint az Önkormányzatnál is megtekinthető, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	**Következtetések**	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	- A romák száma településünkön kevés - A mélyszegénységben élők száma nem ismert	- Közösségi programok szervezése, melyeken bárki részt vehet – integráció, helyi identitás érdekében - A jelzőrendszer hatékony működtetésével, szakmaközi egyeztetések szervezésével a mélyszegénységben élők kiemelt figyelmet kaphatnak
Gyermekek	- Fiataloknak szükségük van a munkatapasztalat megszerzésére, egyúttal jövedelemszerzésre. - A településhez való kötődés erősítése.	- Diákmunka program folytatása. - A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása
Idősek	- Egészséges idősekért program megvalósítása - Senior közösségfejlesztés	- Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése, szűrőprogramok szervezése, - Senior közösségfejlesztés (programok, klub, stb. szervezése)
Nők	Egészségfejlesztési célú sport programokhoz való hozzáférés javítása	Sportprogramok szervezése.
Fogyatékkal élők	- Fogyatékkal élőkről nincs adatbázis - Érzékenyítő programok hiánya	- Adatbázis készítés - Esélyórák, élő könyvtár programok szervezése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Infrastruktúra fejlesztés: - A bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő, csapadékvíz-elvezetés - Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapota nem megfelelő	- csapadék-víz elvezető rendszer felújítása, Szilárd burkolatú utak felújítása, - Önkormányzati ingatlanok energetikai állapotának megemelése - Közvilágítás korszerűsítése

	- A meglévő rendszer fejlesztése, energiahatékony korszerűsítése szükséges lenne a jelenlegi és jövőbeni várható energiaválság okán.	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**
0. Település szintű probléma												
1	Infrastrukturális fejlesztés	A bel- és külterületi utak, járdák állapota nem megfelelő, csapadékvíz-elvezetés.	A település infrastrukturális fejlődése.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A település bel- és külterületi úthálózat felújítása, csapadékvíz-elvezetés kialakítása.	Polgármester	2028. 12. 31.	Felújított út- és járda hálózat hossza Csapadékvíz-elvezető-rendszer hossza	Pályázati lehetőségek, hazai és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből.	Nem releváns.
2	Infrastrukturális fejlesztés	Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapota nem megfelelő	A település infrastrukturális fejlődése	Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Energetikai felújítási program folytatása, alternatív fűtési lehetőségek és megoldások.	Polgármester	2028. 12. 31.	Felújított intézmények száma Energia-megtakarítás mértéke	Pályázati lehetőségek, hazai és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns.
3	Közvilágítás korszerűsítése	A meglévő rendszer fejlesztése, energiahatékony korszerűsítése energiahatékonysági és közbiztonsági szempontok miatt.	A település infrastrukturális fejlődése	Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati forrásfigyelés, pályázati tervek készítése, beruházás megvalósítása	Polgármester	2028. 12. 31.	új lámpatestek, korszerűsített lámpatestek száma	Pályázati lehetőségek, hazai és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns.

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Foglalkoztatási programokban való hatékony részvétel	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Szegénység újra termelődésének megállítása	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Új Roma Stratégia (2019-2030)	Humán és pénzügyi erőforrások munkájának összehangolása	Polgármester	2028. 12. 31.	Közfoglalkoztatottak száma	Információ az álláskeresők számáról	Folyamatos.	Győr-Moson-Sopron Vármegyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Nyári diákmunka program folytatása	Korai munkatapasztalat és munkajövedelem-szerzés lehetőségének megteremtésére a helyi fiatalok esetében szükség és igény mutatkozik.	A településen élő közép és felsőoktatási intézménybe járó diákok munkatapasztalatának és jövedelem szerzésének támogatása, körükben az önkormányzat által végzett munka megbecsültségének növelése.	A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Programokban való részvételt biztosító pályázat tartalmának elkészítése, munkakörök kidolgozása, program/ diákok elvégzett munkájának értékelése és visszacsatolás részükre	Polgármester	2028. 12. 31.	A programban résztvevő fiatalok száma, elvégzett munka értékelése	Pályázati forrás.	Folyamatos.	Győr-Moson-Sopron Vármegyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
2	A településhez való kötődés erősítése	Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő programok számának növelése	A helyi identitás és kohézió, valamint a településhez való kötődés erősítése	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása	Polgármester	2028. 12. 31.	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma, a helyi társadalmi akciókban részvevők száma	Pályázati forrás.	Van megfelelő számú, a helyi társadalmi akcióba bevonható személy	Térségi települések, határon túli testvértelepülések, civil és szakmai szerezetek
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Egészség-fejlesztési célú sport programokhoz való hozzáférés	A nők számára több lehetőséget kell biztosítani a helyben végezhető	Sportolási lehetőségek biztosítása helyben elsősorban a női nem tagjai részére,	Tényő Község Önkormányzata Gazdasági Programja 2024-	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-	Igényfelmérés, sportprogramok szervezése és megvalósítása, valamint	Polgármester	2028. 12. 31.	Programokon résztvevők száma.	Önkormányzati önerő, pályázati forrás.	Folyamatos.	Civil szervezetek, önszerveződő csoportok, helyi

	javítása	sporttevékenységekre.	egészség-fejlesztés.	2029	2021)	rendszeresítése						vállalkozások
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Egészséges idősekért	A szűrővizsgálatokra, prevenciós tevékenységre folyamatosan van igény	Az idősek egészgének megőrzéséhez szükséges gondoskodás biztosítása	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Idősügyi Nemzeti Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése, szűrőprogramok szervezése,	Polgármester	2028. 12. 31.	Programok, előadások száma Résztvevők száma	Önkormányzati önerő, Pályázati forrás.	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A programokon és előadásokon a környező településen élők részt vehetnek, egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés
2	Senior közösségfejlesztés	Az idősek körében – főleg a 65 év feletti nők körében – sokan élnek már egyedül, az elmagányosodás veszélye esetükben fokozott, ezért ennek megelőzése érdekében szükség van az idősek körében a közösségi életben való részvétel lehetőségének megteremtésére.	Idősek számára a közösségi élet gyakorlásához, társas kapcsolatok fenntartásához szükséges programok szervezése akár egy igény szerinti rendszerességgel megrendezésre kerülő klub keretében.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	Igényfelmérés, programszervezés, programok megvalósítása, rendszeresítése és fenntartás	Polgármester	2028. 12. 31.	Programok száma, Programokon résztvevők száma	Önkormányzati önerő, pályázati forrás,	Folyamatos.	Oktatási, egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élők adatbázisának elkészítése	Fogyatékkal élőkről helyi adatbázis nem létezik. Amíg nincs erről ismeret, a segítségnyújtás sem lehetséges adekvát formában.	Fogyatékkal élők helyi lakosok felkeresése, egyéni szükségleteik-igényeik-nehézségeik feltérképezése, adatbázis készítése, részükre adekvát segítség/ támogatás biztosítása a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Adatgyűjtés, adatrendezés, előnyben részesítés az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.	Polgármester	2028. 12. 31.	rendelkezésre álló adatbázis	Önkormányzati önerő.	Folyamatos.	egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés

2	Érzékenyítő programok szervezése	Érzékenyítő programok hiánya	Érzékenyítőprogramok megvalósulása	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.	Országos Fogyatékosságügyi Program	Programok szervezése	Polgármester	2028. 12. 31.	Előadások száma, azokon résztvevők száma	Pályázati lehetőségek és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Oktatási, egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tényő Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tényő Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 90/2025. (XI.24.) számú KT határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

2025. november 24.

.....
Székely Rita
polgármester

Tényő Község Önkormányzata
Tényő, Győri u. 59.

.....
dr. Csele Balázs
jegyző

Kajárpéci Közös Önkormányzati Hivatal
* Jegyző *

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Infrastrukturális fejlesztés	A bel- és külterületi utak, járdák állapota nem megfelelő, csapadékvíz-elvezetés.	A település infrastrukturális fejlődése.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A település bel- és külterületi úthálózat felújítása, csapadékvíz-elvezetés kialakítása.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított úthálózat hossza Csapadékvíz-elvezető-rendszer hossza	Pályázati lehetőségek, hazai és saját költségvetési forrás.	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns.
2	Infrastrukturális fejlesztés	Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapota nem megfelelő	A település infrastrukturális fejlődése	Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Energetikai felújítási program folytatása, alternatív fűtési lehetőségek és megoldások.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított intézmények száma Energia-megtakarítás mértéke	Pályázati lehetőségek, hazai és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns.
3	Közvilágítás korszerűsítése	A meglévő rendszer fejlesztése, energiahatékony korszerűsítése energihatékonysági és közbiztonsági szempontok miatt.	A település infrastrukturális fejlődése	Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati forrásfigyelés, pályázati tervek készítése, beruházás megvalósítása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	új lámpatestek, korszerűsített lámpatestek száma	Pályázati lehetőségek, hazai és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												

1	Foglalkoztatási programokban való hatékony részvétel	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Szegénység újra termelődésének megállítása	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Új Roma Stratégia (2019-2030)	Humán és pénzügyi erőforrások munkájának összehangolása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Közfoglalkoztatottak száma	Információ az álláskeresők számáról	Folyamatos	Győr-Moson-Sopron Vármegyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Nyári diákmunka program folytatása	Korai munkatapasztalat és munkajövedelem-szerzés lehetőségének megteremtésére a helyi fiatalok esetében szükség és igény mutatkozik.	A településen élő közép- és felsőoktatási intézménybe járó diákok munkatapasztalatának és jövedelem szerzésének támogatása, körükben az önkormányzat által végzett munka megbecsültségének növelése.	A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Programokban való részvételt biztosító pályázat tartalmának elkészítése, munkakörök kidolgozása, program/ diákok elvégzett munkájának értékelése és visszacsatolás részükre	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programban résztvevő fiatalok száma, elvégzett munka értékelése	Pályázati forrás.	Folyamatos.	Győr-Moson-Sopron Vármegyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
2	A településhez való kötődés erősítése	Társadalmi együttműködést segítő, települési kohéziót és identitást erősítő programok számának növelése.	A helyi identitás és kohézió, valamint a településhez való kötődés erősítése	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi identitás és kohézió erősítése érdekében közösségfejlesztő programok megvalósítása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma, a helyi társadalmi akciókban részvevők száma	Pályázati forrás.	Van megfelelő számú, a helyi társadalmi akcióba bevonható személy	Térségi települések, határon túli testvértelepülések, civil és szakmai szervezetek
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Egészség-fejlesztési célú sport programokhoz való hozzáférés javítása	A nők számára több lehetőséget kell biztosítani a helyben végezhető sporttevékenységekre.	Sportolási lehetőségek biztosítása helyben elsősorban a női nem tagjai részére, egészség-fejlesztés.	Tényő Község Önkormányzata Gazdasági Programja 2024-2029	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Igényfelmérés, sportprogramok szervezése és megvalósítása, valamint rendszeresítése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Programokon résztvevők száma.	Önkormányzati önerő, pályázati forrás.	Folyamatos.	Civil szervezetek, önszerveződő csoportok, helyi vállalkozások

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Egészséges idősekért	A szűrővizsgálatokra, prevenciós tevékenységre folyamatosan van igény	Az idősek egészségének megőrzéséhez szükséges gondoskodás biztosítása	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, Tényő Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2024-2029	Idősügyi Nemzeti Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Előadások programok, felvilágosító kampányok szervezése, szűrőprogramok szervezése,	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Programok, előadások száma Résztvevők száma	Önkormányzati önerő, Pályázati forrás.	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	A programokon és előadásokon a környező településen élők részt vehetnek, egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés.
2	Szenior közösségfejlesztés	Az idősek körében – főleg a 65 év feletti nők körében – sokan élnek már egyedül, az elmagányosodás veszélye esetükben fokozott, ezért ennek megelőzése érdekében szükség van az idősek körében a közösségi életben való részvétel lehetőségének megteremtésére.	Idősek számára a közösségi élet gyakorlásához, társas kapcsolatok fenntartásához szükséges programok szervezése akár egy igény szerinti rendszerességgel megrendezésre kerülő klub keretében.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	Igényfelmérés, programszervezés, programok megvalósítása, rendszeresítése és fenntartás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Programok száma, Programokon résztvevők száma	Önkormányzati önerő, pályázati forrás,	Folyamatos.	Oktatási, egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Fogyatékkal élők adatbázisának elkészítése	Fogyatékkal élőkről helyi adatbázis nem létezik. Amíg nincs erről ismeret, a segítségnyújtás sem lehetséges adekvát formában.	Fogyatékkal élők helyi lakosok felkeresése, egyéni szükségleteik-igényeik-nehézségeik feltérképezése, adatbázis készítése, részükre adekvát segítség/ támogatás biztosítása a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Adatgyűjtés, adatrendezés, előnyben részesítés az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	rendelkezésre álló adatbázis	Önkormányzati önerő.	Folyamatos.	Egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés.

2	Érzékenyítő programok szervezése	Érzékenyítő programok hiánya	Érzékenyítőprogramok megvalósulása	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Országos Fogyatékosságügyi Program	Programok szervezése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Előadások száma, azokon résztvevők száma	Pályázati lehetőségek és saját költségvetési forrás	A létrehozott fejlesztés fenntartását Tényő Község Önkormányzata biztosítja a befolyó állami támogatásból és helyi adóbevételeiből	Oktatási, egészségügyi és szociális szervezetekkel való együttműködés.

Tényő, 2025. november 24.

Székely Rita
polgármester

Tényő Község Önkormányzata
9111 Tényő, Győri u. 59.

TÉNYŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
9111 Tényő, Győri u. 59.
tel: 96/468-026
e-mail: polgarmester@tenyo.hu

13-T/2025.

KIVONAT

Készült Tényő Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. november 24. napján tartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből:

Tényő Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

90/2025. (XI.24.) KT határozat

Tényő Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdése alapján a 94/2023. (XI.27.) önkormányzati határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot áttekintette, és az abban foglalt intézkedési tervet módosítja.

A módosított intézkedési terv a határozat mellékletét képezi.

Felelős: Székely Rita polgármester

Határidő: azonnal

Székely Rita s.k.
polgármester

dr. Csele Balázs s.k.
jegyző

A kiadmány hiteléül:
2025. november 25.

Ottonari Eszter
igazgatási előadó

Kajárpéci Közös Önkormányzati Hivatal
Tényő